

Rodinné stříbro

BcA. Tereza Kurčíková

Diplomová práce
2013



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav prostorového a produktového designu
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Tereza Kurčíková**
Osobní číslo: **K11412**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design - Design skla**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Rodinné stříbro**

Zásady pro vypracování:

Konzultace s vedoucím bakalářské práce
Zpracování návrhů, modely, kresebné studie
Vypracování písemné doprovodné zprávy zahrnující všechny etapy návrhu
Fotodokumentace
Obeznamení s použitou technologií
Realizace v materiálu
Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.
Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.
V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB,
obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

LUCIE-SMITH, Edward. Art today: současné světové umění. 1. české vyd. Praha: Slovart, 1996. ISBN 80-85871-97-1.

RUHRBERG, Karl, Manfred SCHNECKENBURGER, Christiane FRICKE a Klaus HONNEF. Umění 20. století: malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie.

CHALUPECKÝ, Jindřich. Umění dnes. 1. vyd. Praha: NČSVU, 1966.

PACHMANOVÁ, Martina. Neznámá území českého moderního umění: pod lupou genderu.

Vyd. 1. Praha: Argo, 2004. ISBN 80-7203-613-0.

DAVID, Jiří. Jiří David: [předběžná retrospektiva = preliminary retrospective.

V Brně: Moravská galerie, 2009. ISBN 978-80-7027-194-0.

GAFF, Jackie a OLIVER, Clare. Svět umění XX.století od postimpresionismu po digital art. 1. vyd. Praha: Albatros, 2003. ISBN 80-00-01179-4.

ŠEVČÍKOVÁ, Jana a ŠEVČÍK, Jiří. Texty. Vyd. 1. Praha: Tranzit.cz, 2010.

Navigace, 7. ISBN 978-80-87259-08-5.

KOVANDA, Jiří. Vyd. 1. Galerie Klatovy / Klenová, 2010. ISBN 978-80-87013-18-2.

GRYGAR, Štěpán. Konceptuální umění a fotografie. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění, Fakulta filmová a televizní, katedra fotografie, 2004.

ISBN 80-7331-014-7.

SKÁLA, Jiří. Jedna skupina předmětů/ One family of objects. Vyd. 1. Praha:

Tranzit.cz, 2010. ISBN 978-3-03764-113-2.

ČERNICKÝ, Jiří. Videus. [Praha]: Divus, [2004]. 1 sv. ISBN 80-86450-25-2.

Vedoucí diplomové práce:

doc. MgA. Petr Stanický, MFA

Ústav prostorového a produktového designu

Datum zadání diplomové práce:

1. prosince 2012

Termín odevzdání diplomové práce:

17. května 2013

Ve Zlíně dne 12. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

děkanka

L.S.

doc. MgA. Petr Stanický, MFA

ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 15.1.2013

Tereza Lurca Kovač
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Ve své magisterské práci se zabývám babiččíným domácím kutilstvím a nevšední vynalézavostí. Projekt se zabývá zkoumáním hranic mezi uměním a běžným životem člověka.

Teoretická část práce je rozdělena na tři části. První kapitola je složena z rešerše o současných tendencích v českém umění, ze kterého jsem čerpala. V druhé části dokumentuji babiččiny principy a klíčové prvky, kterými se dál inspiroji. V poslední kapitole popisuji práce, které jsem již vytvořila ve spolupráci s babičkou, během mého studia.

V praktické části se věnuji konceptu a postupu při realizaci a následnou instalaci celého projektu.

Klíčová slova: domácí kutilství, babička, konceptuální umění, rekonstrukce vzpomínek, netradiční materiály, performance.

ABSTRACT

The subject of my magister's thesis is my grandmother's creativity and her peculiar inventiveness. The project is focused on studying the line between art and normal life of an ordinary human.

The theoretical part of my work is divided into three parts. The first chapter includes a research about the current conceptual art, which is a big source of my inspiration. The second chapter documents my grandmother's principles and the key elements, which inspired me. In the last chapter of the theoretical part I describe works, which I, in collaboration with my grandmother, created during my study.

The practical part focuses on the concept and the actual realization and installation of the whole project.

Keywords: do-it-yourself, grandmother, conceptual art, memory reconstruction, extraordinary materials, performance

Chtěla bych poděkovat především vedoucímu práce doc. MgA. Petru Stanickému M.F.A. a asistence MgA. Michaele Spružinové za jejich čas, který mi věnovaly při konzultacích a navrhování v průběhu realizace.

Také bych ráda poděkovala svému příteli Davidu Valnerovi, který mi pomáhal při realizaci videí a fotografoval mně při mé práci. Dále Anně Minxové, která mi byla především oporou a dobrou kamarádkou.

Dále bych ráda poděkovala své rodině a všem, kdo mi s mojí prací pomáhali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 17. 5. 2013

Tereza Kurčíková

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 REŠERŠE	12
1.1 MICHAELA THELENOVÁ	12
1.1.1 Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno..., 2010	13
1.2 KATEŘINA ŠEDÁ.....	15
1.2.1 Výstava za okny, 2001	16
1.2.2 Je to jedno, 2005	17
1.2.3 Furt dokola 2008	18
1.3 EVA KOŘÁTKOVÁ.....	19
1.3.1 Za mezi nad pod v (Pokoj), 2007	20
1.3.2 Cesta do školy, 2008	22
1.4 PETRA HEROTOVÁ.....	24
1.4.1 Daddy's sayings, 2005 – 06	25
1.4.2 I wash Dad's Car in Dad's Way in Dad's Tracksuit, 2005	27
1.4.3 Lepidlo z pingpongových míčků (podle otcova receptu), 2006.....	27
1.5 KAMILA MUSILOVÁ	28
1.5.1 Pod dečkou s jemným vzorem, 2013	28
1.6 MIROSLAV HAŠEK.....	30
1.6.1 Untitled, 2010.....	30
1.6.2 Homeperformance, 2011	31
1.7 PETR WILLERT	33
2 BABIČKA JAKO INSPIRAČNÍ ZDROJ	35
2.1 O MÉ BABIČCE	35
2.2 ZAJÍMAVOSTI	36
2.2.1 Sbíráání bylinek	36
2.2.2 Zmražené jídlo	37
2.2.3 Stolička z jejího dětství	38
2.2.4 Pro usnadnění přezutí	40
3 PRÁCE, KTERÉ JIŽ VZNIKLY	43
3.1 POJIŠTĚNÝ DŽBÁN	43
3.1.1 1. Úkol: zabezpečit skleničky.	45
3.1.2 2. Úkol: pojistit skleničky na cestu.	46
3.1.3 3. Úkol: pojistit označené vady na skleničkách.	47
3.2 SET NA VAJÍČKA	49
3.2.1 První pokusy.....	50
3.2.2 Rekonstrukce vzpomínky.....	51
II PRAKTICKÁ ČÁST	54
4 INSPIRAČNÍ PŘEDMĚTY	55
4.1 NASTAVOVANÉ TEPLÁKY	55
4.1.1 Průběh navrhování	56

4.1.2	Realizace	57
4.2	KÁMEN NA SUŠENÍ IGELITOVÉHO PYTLÍKU	58
4.2.1	Navrhování	59
4.3	PŘECEDĚNÍ MELTY Z VÝŠKY	60
4.3.1	Performance	60
4.3.2	Sítka	62
4.4	STUPÍNEK DO VLAKU	65
4.4.1	Navrhování	66
4.4.2	Realizace	68
4.5	VLASEC NA KRÁJENÍ KNEDLÍKŮ	68
4.5.1	Navrhování	69
5	INSTALACE.....	71
III	PROJEKTOVÁ ČÁST	72
	ZÁVĚR	83
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	84
	SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	86
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
	SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ.....	91

ÚVOD

Úvodem mé diplomové práce bych chtěla říct, že jsem si záměrně vybrala téma Rodinné stříbro, protože se ve své práci často zabývám rodinnou tematikou. Pod pojmem Rodinné stříbro si každý člověk vybaví mnoho souvislostí, může se jednat o materiální předměty ať už rodinné fotografie, nádobí, šperky, nebo zase naopak věci nemateriální. Každá rodina je určitě nějakým způsobem specifická a jiná. Zajímají mne především drobnosti, jimiž se každá rodina či člověk od člověka liší.

Mým hlavním inspiračním zdrojem mi tedy byla moje rodina a hlavně babička, se kterou jsem během navazujícího studia spolupracovala. Důvodem, proč se babičkou zabývám ve své magisterské práci je, že mě zaujala pro své kutilské nadání a kreativní myšlení, které vtipně a chytře využívá ve svém běžném životě.

Ve své práci jsem dále čerpala z rešerše zaměřené na aktuální tendence českého výtvarného umění, ze které jsem si vybrala několik umělců - převážně autorek, pracujících s domácím prostředím a rodinnou tematikou. Mojí další inspirací mi byly volné texty, které jsem si v průběhu celé práce zapisovala do deníku.

Během svého magisterského studia jsem se soustředila na babičku a prostředí, ve kterém žije a způsob jakým přemýšlí. Všechny její zvyky a zvláštnosti, které jsem u ní nacházela, a přišly mi nějakým způsobem zajímavé, jsem dokumentovala po dobu dvou let. Z dokumentace jsem si vybrala několik předmětů, které se mi zdály neobyčejné. Těmto předmětům se věnuji v druhé kapitole diplomové práce.

Největší pozornost jsem však věnovala babiččinu domácímu kutilství a „zlepšovákům“, které si sama pro sebe vytváří. Jedná se hlavně o předměty, které jí zjednodušují každodenní činnosti nebo umožňují jednodušší manipulaci. Všechny zmiňované předměty jsou vytvořeny z dostupných materiálů, které má doma. Babička málokdy něco vyhazuje, má proto doma mnoho dostupného materiálu.

„Zlepšováky“, kterými se inspiroji, jsou popsány v praktické části. Vybrala jsem si je, protože jsou na člověka neovlivněného uměleckou činností pojaty velice důvtipně a kreativně. Líbí se mi, že se na první pohled všechny tyto zvláštnosti zdají být naprosto nelogické a nesmyslné. Ve chvíli, kdy se však člověk dozví o jejich funkci, uvědomí si, že nad nimi moje babička uvažuje sice zvláštním, ale velice logickým způsobem. Tyto způsoby se

s největší pravděpodobností kdysi předávaly z generace na generaci, což se pro dnešního mladého člověka žijícího v západní konzumní společnosti může zdát až absurdní.

Mým cílem je využít svých zkušeností s tímto druhem kutilství a posunout je do kontextu současného umění. Tím tak poukázat na to, jaká je hranice mezi uměním a běžným životem.

Za pomoci objektů, instalace, performance a jednoduchých schematických kreseb se snažím babiččiny zlepšováky posunout do absurdního rozměru a tím zároveň poukázat na to, že neobyčejný vztah našich babiček k obyčejným předmětům je něco, co se pomalu společně s nastupujícími generacemi vytrácí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REŠERŠE

V této kapitole se věnuji výtvarným umělcům, kteří jsou pro mně a pro moji tvorbu důležití, a jimiž jsem se také inspirovala. Chtěla bych podotknout, že pro většinu z nich je charakteristické se zabývat více médii a vzájemně je propojovat. Nechtěla jsem je tedy podle toho rozlišovat v této části, protože to není pro mne podstatné.

Vybírala jsem autory a jejich práce, ve kterých se většinou umělec snaží pracovat s absurditou a s určitou nadsázkou komentovat rodinné prostředí, domácí práce či prostor kolem sebe.

1.1 Michaela Thelenová

Michaela Thelenová absolvovala výtvarnou výchovu na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Tvoří již od začátku devadesátých let a dnes patří mezi výrazné fotografy mladší a střední generace. V roce 2003 se dostala mezi finalisty Ceny Jindřicha Chaloupeckého. Od roku 1994 se kromě vlastní tvorby věnuje pedagogické práci a od roku 2008 je vedoucí ateliéru Digitálních médií, na Fakultě umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

V začátcích Thelenová pracovala s klasickou fotografií, tu později vyměnila za digitální fotografii, která dnes tvoří část její stěžejní tvorby. Dále do ní zasahuje počítačovými technologiemi, nebo ji kombinuje s texty.

„Fotografie Michaely Thelenové nenaplnují formální očekávání, která jsou s tímto médiem spojována. Kdybychom na ně kritéria charakteristická pro tento vyjadřovací prostředek přesto uplatnili, mohly by být dokonce považovány za defektní, neúplné či nepřesné. Namísto relativně věrného technického záznamu skutečnosti totiž její snímky realitu dále fragmentarizují, rozbíjejí a opětovně skládají v nových významových spojeních.“¹

¹ KOLEČEK, Michal. Dlouhý výlet na krátkou vzdálenost. In: *Thelenova.cz*/ [online]. 2007 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://www.thelenova.cz/>

Autorčíným hlavním tématem je prostředí rodiny, ve svých pracích tak sleduje ze svého pohledu roli matky, případně roli manželky. Také se zabývá tématy z okolí severočeského kraje, kde sama žije a tvoří.

1.1.1 Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno..., 2010

Z prací Thelenové jsem si vybrala právě tuto instalaci, protože se mi líbila autorčina jemná a vtipná nadsázka, se kterou pracuje. Autorka zde komentuje roli manželky a její nekončící práci v domácnosti.

„Název expozice Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno... naznačuje, že ten, kdo pracuje, je muž – partner. On má status živitele a po skončení pracovní doby má volno.“²

Instalace je tvořena z několika poněkud absurdních fotografií. Na nichž je vyfotografováno uklizené domácí prostředí. Výrazná je především kompozice z pečlivě vyskládaného prádla do komínku končícího až u stropu nebo káva s přetékající šlehačkou. Vše je tak pečlivě přehnané, až to může působit lehce neuroticky. Autorka si podle mého názoru s kompozicemi na fotografiích vyhrála s určitou elegancí a hravostí.

² ŠUBRTOVÁ, Veronika. Ženská práce konce nemá. *Ateliér: čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2010, č. 22, s. 1. ISSN 1210-5236.



Obr. 1 Michaela Thelenová, *Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno...*, 2010

„Zajímá mne průzkum a definice domácích systémů a schémat, princip jejich vytváření a hra s jejich určitou absurditou. Zároveň mne fascinují různé domácí jevy a úkazy, které ve své nenápadnosti často procházejí našimi domovy nezpozorovány. Inspirují mne reálné momenty a situace, které s jemnou nadsázkou rekonstruuji, zveličuji, přeháním a dovádím k perfekcionismu, nebo naopak dokumentuji konkrétní okamžik poznamenaný dávkou jisté podivnosti či každodenního zázraku. V obou případech balancuji na hranici reálnosti a konstrukce.“³

³ KOLEČKOVÁ, Zdena. *Domácí práce: Výstava ateliéru Digitální média FUD UJEP v Ústí nad Labem*. Ústí nad Labem: FUD UJEP, 2011, s. 51. ISBN 978-80-7414-374-8.



Obr. 2 Michaela Thelenová, Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno..., 2010

1.2 Kateřina Šedá

Kateřina Šedá je světově uznávaná česká výtvarnice, která je více známá ve světě než u nás. Bydlí střídavě v Praze a v Brně. Je absolventkou Akademie výtvarných umění v Praze. V roce 2005 se stala Laureátkou Ceny Jindřicha Chaloupeckého.

Autorka se zabývá převážně sociálními happeningy a performancí. Ve své práci se často snaží nabourat určité stereotypy, nejdůležitější je tedy pro ni práce s lidmi. Často vychází ze situací, které se snaží symbolicky těmito happeningy nějak změnit. Kromě happeningů tvoří také kresby vztahující se k jejím projektům, instalace a objekty, které vycházejí z akcí a doplňují je.

Většina projektů se týká rodiny nebo malé vesnice Líšeň, odkud Kateřina Šedá pochází. Reaguje v nich např. na neschopnost komunikace mezi sousedy a stereotypní chování obyvatel. Díky svým akcím se autorce podařilo na nějakou dobu obyvatele spojit a sjednotit.

„Kateřina Šedá se zaměřuje ve své práci na sociálně koncipované akce, v nichž zaměstnává několik desítek či stovek osob, které nemají s uměním nic společného. Odehrávají se ve zcela neuměleckém prostředí. Experimenty s mezilidskými vztahy mají za cíl vyvést zúčastněné ze zažitých stereotypů nebo sociální izolace.“⁴

Tuto umělkyni jsem si vybrala, protože je ojedinělá ve svém přístupu k práci. Líbí se mi, že se Kateřina Šedá snaží ve svých projektech reagovat na danou situaci, která se jí nějakým způsobem nelíbí.

1.2.1 Výstava za okny, 2001

Projekt „Výstava za okny“ se uskutečnil ve zmiňované Líšni. Kateřina Šedá vyzvala líšanské obyvatele k tomu, aby si vytvořili za svými okny skromnou výstavu, čehokoli co chtějí svému okolí ukázat nebo čím se chtějí pochlubit. Akce se nakonec zúčastnilo 150 obyvatel, ti spolu díky tomuto projektu začali vytvářet něco, o čem by se mohli bavit a Kateřině Šedé se tak podařilo na určitou dobu spojit obyvatele z vesnice díky obyčejným věcem.



Obr. 3 Kateřina Šedá, Výstava za okny, 2001

⁴ RAIMANOVÁ, Ivona. Kateřina Šedá. [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/?id=2651>

1.2.2 Je to jedno, 2005

Jiný projekt „Je to jedno“ se zabývá osobou z autorčiny rodiny a to babičkou. Za dílo získala Kateřina Šedá v roce 2005 Cenu Jindřicha Chaloupeckého.

V projektu autorka spolupracovala s babičkou na základě její často opakované věty „Je to jedno“. Tato věta vyplývala z její nechuti do života. Umělkyně se tedy snažila babičku nějak vyprovokovat a tak si vymyslela projekt, kde se snažila společně s babičkou zrekonstruovat prodejnu, ve které celý život působila jako zaměstnanec.

Paní Jana Šedá totiž pracovala dříve v domácích potřebách a pamatovala si veškeré zboží z obchodu, včetně jejich cen.

„Pod vedením své vnučky je začala kreslit a společně dokázaly najít pro babičku smysluplnou činnost. Zároveň přitom mizela její osudná věta - "Je to jedno" - , což byl také podstatný důvod celého projektu.“⁵



Obr. 4 Kateřina Šedá, *Je to jedno*, 2005

⁵ Kateřina Šedá: *Je to jedno/ It doesn't matter*. In: [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://madrid.czechcentres.cz/cs/program/detail-akce/katerina-seda-galerie-espaidos/>

1.2.3 Furt dokola 2008

Z rodné Líšně také pochází projekt „Furt dokola“. Ten byl představen na mezinárodním berlínském bienále. Opět se tu autorka zabývá problémem lidské komunikace, kdy konkrétně řeší sousedské vztahy.



Obr. 5 Kateřina Šedá, Furt dokola, 2008

„V Líšni jsem si všimla, že se všechny ploty začaly zvedat do výšky a mizely mezery, kterými bych mohla někoho zahlédnout. Půlku lidí, které jsem dříve viděla, proto dnes nevidím. Dala jsem si za úkol, jak to projít tak, abych obyvatele znovu uviděla a oni se při mé cestě viděli navzájem. Tak jsem spojila autobusovou zastávku a můj dům, což jsou dva konce obce, jednou přímkou, která protнула více jak osmdesát plotů. Rozhodla jsem se, že jeden den po té přímce projdu.“⁶



Obr. 6 Kateřina Šedá, Furt dokola, 2008

⁶ ČT24. "Umění mě vlastně nezajímá," říká Kateřina Šedá. [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/osobnosti-na-ct24/96799-umeni-me-vlastne-nezajimavost-katerina-seda/>

1.3 Eva Kořátková

Eva Kořátková je rovněž absolventkou Akademie výtvarných umění v Praze, ateliéru Vladimíra Skrepla a Jiřího Kovandy. Dále také absolvovala rok na stáži na UPRUM, v ateliéru Jiřího Davida.

Autorka na sebe poprvé upozornila v roce 2007, kdy se stala nejmladší laureátkou ceny Jindřicha Chaloupeckého. Dnes již patří mezi významné umělce mladé generace.

Eva Kořátková navazuje nově na tradici konceptuálního umění 60. let. Ve své tvorbě se nejčastěji věnuje tématům, která jsou nějakým způsobem nám všem známá. Využívá kolektivní zkušenosti, kterou transformuje do nových souvislostí.

Autorka se ve svých pracích zabývá situacemi, kdy je člověk formován vnějším prostředím. Často se objevují témata, jako jsou: společenská izolace, neschopnost komunikace s okolím a odcizení.

„Postupně se pak v její práci vynořoval obecnější rámeček těchto zkušeností, daný problémem hlubokého rozporu mezi přirozeným svobodným společenstvím a institucemi.“⁷

Na této autorce se mi líbí způsob, kterým propojuje klasická média s digitálními médii. Pracuje především s volnou kresbou ve formě ilustrace, na to navazuje performance a z těchto zkušeností pak umělkyně vytváří různé volné objekty, videa a ze všech výstupů pak vznikají sjednocená instalace, v nichž figuruje autorčina bezprostřednost a hravost.

„Svým hravým, ale nikoliv povrchním způsobem zkoumá role a pozice člověka v sociálním systému a jeho osobním prostředí, v němž se každodenně pohybuje. Jakýmkoliv vychýlením z rovnovážného stavu se dává do pohybu série kauzalit, která se složitou cestou vrací do nové vyváženosti.“⁸

⁷ŠEVČÍK, Jiří. Eva Kořátková a Gugging. *Ateliér: čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2011, 25-26, s. 4. ISSN 1210-5236.

⁸KUBAČÁKOVÁ, Markéta. Eva Kořátková. In: *Artlist* [online]. [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/?id=2410>

1.3.1 Za mezi nad pod v (Pokoj), 2007

Asi nejvýraznějším projektem z děl Evy Kořátkové je raná práce *Za mezi pod v (Pokoj)*. Jedná se o dílo, díky němuž získala prestižní cenu Jindřicha Chalupického v roce 2007, kde se také stala nejmladší laureátkou této soutěže. Projekt byl realizován v galerii Jelení v Praze.

Název tohoto projektu se skládá z předložek vyjadřující prostorové vztahy, s nimiž tu Kořátková pracuje. Autorka se zabývá tělesností a osobním prostorem a jeho hranicemi.

„Jednoduché činnosti ověřuji jejich ztíženým provedením a trváním prodlužovaným až k neúnosnosti. Testuji tak vlastní fyzické možnosti, proměnlivost a meze svého prožívání konkrétních situací, prostorových, významových a osobních vztahů.“⁹

Podnětem této práce jsou prožité situace, kdy se autorka zavřela na několik dní do bytu své babičky, ve kterém neobvyklým způsobem přestavovala zařízení bytu. Vytvářela si sama na sebe překážky a podivné útvary. V takto uspořádaném prostoru se následně pohybovala a z prožitých zkušeností vycházela ve svých kresbách, objektech a performance, které byly součástí instalace vystavené v Pražské galerii Jelení.

Součástí projektu byl vytvořen koridor, který byl stlučen z palubek a z desek ze zbytků nábytku. Koridor sloužil jako vstup do galerie, kdy návštěvník mohl lézt po čtyřech podobným způsobem, jako to dělala ve svém projektu Eva Kořátková.

⁹Eva Kořátková: "Za mezi nad pod v (Pokoj)" - vítězný projekt ceny J. Chalupického 2007 [online]. 2007 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: http://www.galeriejeleni.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=104&Itemid=102



Obr. 7 Eva Kořátková, Za mezi nad pod v (Pokoj), 2007

Na dalším obrázku jsou zachycené části videí, performance, které zachycovaly autorčinu práci s nabouráváním hranic osobního prostoru. (*Obr. 8*)



Obr. 8 Eva Kořátková, Za mezi nad pod v (Pokoj), 2007

1.3.2 Cesta do školy, 2008

Dalším významným dílem Evy Kořátkové je diplomová práce s názvem Cesta do školy. Tato práce byla vystavena v Galerii Václava Špály v roce 2008. Myšlenkou projektu bylo vrátit se zpátky do školy a zaznamenat to, co nás škola učí. Autorka chtěla nejdříve spolupracovat se základní školou, kterou kdysi sama navštěvovala, ale ta bohužel nechtěla spolupracovat. Takže práce vycházela pouze z toho, co si Kořátková pamatovala a z neobvyklé performance, kdy se vydala se žáky na cestu do školy.

„S aktovkou na zádech se po dobu několika měsíců vydávala na cestu do školy a vnímala, jak toto putování na děti i jí samotnou působí. Ve stovkách kreseb zachytila to, co si ze školního prostředí pamatovala. Vzpomínky na školní docházku kombinovala s pohledem z odstupu, s analýzou způsobů, kterým společnost formuje dětský svět.“¹⁰

Autorka tu opět pracovala s několika médii. Vytvořila mnoho kreseb, které vychází z jejích prožitků a z ilustrací z čítanek. Podle některých kreseb následně realizovala objekty. Dále se snažila zrekonstruovat školu a její prostředí tak, jak si ji pamatovala.



Obr. 9 Eva Kořátková, Cesta do školy, 2008

¹⁰EVA KOŘÁTKOVÁ – CESTA DO ŠKOLY : Eva Kořátková. In: [Http://artycok.tv](http://artycok.tv) [online]. 2008 [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://artycok.tv/lang/cs-cz/324/eva-kotatkova-cesta-do-skolyeva-kotatkova-a-walk-to-school>

Asi nejzajímavější prací jsou pro mě rekonstrukce toho, čemu nás škola učí (obr. 10), kdy autorka vytvořila dřevěné konstrukce, pro žáky základní školy. Konstrukce zasahující do prostoru dítě, omezující jeho svobodný pohyb.



Obr. 10 Eva Kořátková, Cesta do školy, 2008



Obr. 11 Eva Kořátková, Cesta do školy, 2008



Obr. 12 Eva Kořátková, *Cesta do školy*, 2008

Součástí instalace byly volné objekty vycházející z automatických kreseb. Autorka využívá podobný princip jako u předchozího projektu *Za mezi pod v(Pokoj)*.

1.4 Petra Herotová

Petra Herotová je absolventkou Pražské AVU v ateliéru Jiřího Davida. V roce 2007 získala ocenění v mezinárodní soutěži pro absolventské práce v Start Point Prize za práci *Spinning, 2007*. V roce 2009 se také dostala mezi finalisty Ceny Jindřicha Chalupického.

Autorčíným klíčovým médiem je stylizovaná kresba. Tu často doplňuje objekty, videem nebo performancí.

„Charakter kresby obměňuje podle potřeby – od jednoduchého schématu a syrovější polohy ke komplikovanějším kompozicím. Pro její díla je typické schematizování činností a procesů, s oblibou používá formu plánku, návodu či receptu.“¹¹

¹¹TZ: Daniela Baráčková a Petra Herotová. In: ARTALK.CZ [online]. 2012 [cit. 2013-03-31]. Dostupné z: <http://www.artalk.cz/2012/08/28/tz-daniela-barackova-a-petra-herotova/>

Petru Herotovou jsem si vybrala hlavně pro její nevšední humor a to jakým způsobem některé banální situace ze svého života dokáže zprostředkovat pomocí jednoduchých a hravých kreseb. Líbí se mi, jak z těchto čistých a bezprostředních skic můžeme vycítit autorkin vlastní humor, ironii a způsob, jak Herotová reaguje na dané situace, které mapuje a reflektuje.

„Autorka zkoumá především prostor okolo sebe. Je trpělivým kartografem svého okolí. Zaznamenává zdánlivě nepodstatné prožité okamžiky a místa. Dokumentuje poučné výroky svého otce, v jehož přístupu se paralelně promítají reakce spoluobytel na periferii a kolegů na umělecké scéně. Nabíjí kresby ironicky kritickým humorem.“¹²

1.4.1 Daddy's sayings, 2005 – 06

Práce se skládá ze 100 kreseb. Autorka v nich vzpomíná na vtipné výroky svého otce. Těmito kresbami si také Herotová snažila vybavit situace, které s ním zažila.

„Vycházejí ze rozšířené zkušenosti s rodičovskou výchovou, která setrvačně pokračuje i když se už považujeme za dospělé. Poučky, návody a životní pravdy, které otec dává dceři, jsou v Taťkových výrocích osobním i obecným záznamem okamžiků, které v nás vyvolávají trapné pocity. Herotová ale otce nesoudí, jen konstatuje.“¹³

¹²ŠTROBLOVÁ, Kateřina. Petra Herotová: + -. *Ateliér: čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2010, č. 23, s. 13. ISSN 1210-5236.

¹³PTÁČEK, Jiří. Petra Herotová. In: *Divus.cc* [online]. 2006 [cit. 2013-03-31]. Dostupné z: <http://divus.cc/london/cs/article/petra-herotova>



Obr. 13 Petra Herotová, *Daddy's sayings*, 2005-2006



Obr. 14 Petra Herotová, *Daddy's sayings*, 2005-2006

1.4.2 I wash Dad's Car in Dad's Way in Dad's Tracksuit, 2005

Video, které je zároveň součástí projektu *Vše o mém otci*, se vztahuje opět k rodinnému tématu, kdy se autorka pomocí performance vyrovnává se ztrátou svého otce. Symbolicky vykonává otcovu každodenní rutinu, kdy umyje stejným způsobem, jako to dělával on, jeho auto.



Obr. 15 Petra Herotová, video, *I wash Dad's Car in Dad's Way in Dad's Tracksuit*, 2005

1.4.3 Lepidlo z pingpongových míčků (podle otcova receptu), 2006

Ze starších prací mne zaujala performance *Lepidlo z pingpongových míčků (podle otcova receptu)*, která proběhla současně s výstavou Jolany Ruchařové, kde byla Herotová přizvána jako host.

Tuto akci jsem si vybrala, protože je zde autorčiným hlavním tématem otec a jeho speciality, ke kterým se Herotová zpětně ve svých pracích vracela při vzpomínání na něj. Součástí tohoto projektu byla zmiňovaná akce, kdy Herotová předváděla tento specifický kutilský recept, který se používal v její rodině a účastníci výstavy si jej mohli vyzkoušet, nebo si odnést domů vzorky.



Obr. 16 *Lepidlo z pingpongových míčků (podle otcova receptu)*, 2006

1.5 Kamila Musilová

Fotografka Kamila Musilová na sebe nedávno upozornila výstavou *Pod dečkou s jemným vzorem*, ta probíhala společně s výstavou *Tetradekagon*, kterou pořádala brněnská galerie Fait galery. Cílem bylo prezentovat nejmladší generaci umělců a představit tak divákům, jakými směry se ubírá současná umělecká praxe.

Autorka na sebe také upozornila v roce 2010, když vyhrála druhé místo ve fotografické soutěži Frame. Ocenění získala za projekt *Grandfather and Grandmother*.

Kamila Musilová absolvovala Zlínskou Univerzitu Tomáše Baťi, kde studovala ateliér Reklamní fotografie. Dále je absolventkou Institutu tvůrčí fotografie v Opavě.

Její tvorba je převážně zaměřena na inscenované fotografie, zobrazující často nezvyklé scény. Musilová pracuje s jednoduchými kompozicemi, zajímavé jsou především díky kontrastu nebo absurditě, kterých autorka využívá. Výjevy na fotografiích jsou většinou založené na spontánním smýšlení a fantazii fotografky.

1.5.1 Pod dečkou s jemným vzorem, 2013

Vybrala jsem si autorku do své práce, hlavně proto, že si mi líbí, jak zpracovala projekt *Grandfather and Grandmother*, ten byl součástí výstavy *Pod dečkou s jemným vzorem*. Dále mně také zajímá jednoduchý a nápaditý způsob, jak propojila fotografii s instalací a objekty.

Konceptuálně pojaté fotografie zobrazují odlišnou estetickou atmosféru autorčiných prarodičů, připomínají staré časy a jsou zároveň výpovědí o rodinných vztazích. Výrazná je tu intimní zpověď skloubená s mírnou dávkou hravosti.

Většina fotografií je vytvořena za pomoci tzv. dočasné instalace, kdy autorka vytvářela spontánní kompozice, obsahující předměty charakteristické pro dané domácí prostředí.

„Dečka jako nositel upjatosti, preciznosti, řádu a domácí pohody významově prochází téměř všemi vystavenými díly, ať už v podobě naddimenzovaného dřevěného plotu, či toku linoucích se kobercových třásní. Použité ready made objekty z dědečkovy dílny odkazují na tenkou hranici mezi kutilstvím, „neumělstvím“ a uměleckým tvo-

řením. Střídání překvapivých rozměrů předmětů (příliš velkých, či malých) zase popo-
uzí k posunu původního významu věcí do absurdní roviny."¹⁴



Obr. 17 Kamila Musilová, *Grandfather and Grandmother*, 2013



Obr. 18 Kamila Musilová, *Grandfather and Grandmother*, 2013

¹⁴ KAMILA MUSILOVÁ POD DEČKOU S JEMNÝM VZOREM. In: *Faitgallery.com* [online]. 2013 [cit. 2013-04-26]. Dostupné z: <http://faitgallery.com/ukoncene/events/22.html>

1.6 Miroslav Hašek

Mladý vizuální umělec Miroslav Hašek je studentem Fakulty umění a designu (ateliér Digitální média) a katedry výtvarné kultury Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V roce 2011 se stal laureátem Ceny Exit, která je určena pro studenty vysokých uměleckých škol.

Autor pracuje převážně s digitálními technikami, zaměřuje se na videa a fotografii.

Miroslava Haška jsem si vybrala pro jeho performance a videa, která tvoří s babičkou. Ve svých projektech se většinou zabývá překonávání překážek, kdy herci zdolávají nástrahy, většinou se vše děje v domácím prostředí. Každý má svůj úkol a děj doprovází tichá atmosféra.

„Videoinstalace Miroslava Haška okouzlují svou vizuální bohatostí. Barevně příjemné, zajímavě nasnímané a sestříhané záběry jsou doplněny příjemnou hudbou nebo odpovídajícím, všerikajícím tichem.“¹⁵

1.6.1 Untitled, 2010

V práci s názvem *Untitled*, mladý umělec spolupracuje s babičkou. Videá, která Hašek vytvořil, jsou zinscenovaná. Zachytil svou babičku při běžných domácích činnostech.

¹⁵ MRÁZIKOVÁ, Eva a Anna VARTECKÁ. GALERIE KOSTKA / MIROSLAV HAŠEK (CZ): HOME PERFORMANCE. In: [Http://meetfactory.cz/](http://meetfactory.cz/) [online]. 2012 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://meetfactory.cz/scheduleDetail.aspx?itemID=659&referrer=%2Frezidence%2Fprogram.aspx>



Obr. 19 Miroslav Hašek, *Unlited*, 2010

1.6.2 Homeperformance, 2011

Ve video instalaci *Homeperformance* hlavní postava vykonává každodenní činnosti v domácím prostředí. Zvláštní je tu však to, že osoba má v každé z několika částí performance odlišný handicap, takže je postavena před obtížné úkoly. Například, když se hlavní aktér svléká z prádla, nesmí si při tom pomáhat rukama. Vysvléká se tedy za pomoci třecích pohybů nebo si pomáhá o nábytek, koberec a podobně.

„Snaha překonat omezení a vyrovnat se s ním důstojně je vystavena na odiv a stává se tak trochu rituálem, paradoxním kóanem, někde připomíná dětskou hru. Jisté však je, že aktérům videoinstalací nakonec držíme palce, ať zdárně dokončí svou činnost.“¹⁶

¹⁶ MRÁZIKOVÁ, Eva a Anna VARTECKÁ. GALERIE KOSTKA / MIROSLAV HAŠEK (CZ): HOME PERFORMANCE. In: [Http://meetfactory.cz/](http://meetfactory.cz/) [online]. 2012 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://meetfactory.cz/scheduleDetail.aspx?itemID=659&referrer=%2Frezidence%2Fprogram.aspx>

Práce mne zaujala pro svou líbeznou atmosféru domácího prostředí. Nalézala jsem spousty detailů z bytu, které jsem už někde viděla, případně jsme měli doma podobné předměty. Každopádně musím uznat, že při sledování tohoto videa, jsem musela zůstat až do konce, protože jsem byla zvědavá na celý průběh akce. Nejvíce se mi však líbila část, kde si herec svléká kalhoty za pomoci topení. Myslím si, že práce je velmi působivá z toho důvodu, že každý divák si zde najde své, ať už je to idylické domácí prostředí našich babiček nebo hraní dětských her.



Obr. 20 Miroslav Hašek, Homeperformance, 2011



Obr. 21 Miroslav Hašek, Homeperformance, 2011

1.7 Petr Willert

Poslední umělec, kterého jsem chtěla zmínit, je mladý fotograf Petr Willert. Rovněž absolvent Univerzity Tomáše Baťi ve Zlíně, oboru Ateliér reklamní fotografie. Vybrala jsem si ho pro svou nejvýraznější práci, kdy tvoří vedle reklamní fotografie i snímky, které dokumentují život a estetickou stránku jeho babičky. Ta žije v Uničově, v městečku na severu Moravy.

„Petru Willertovi se stal středobodem jeho četných fotografických projektů mnohovrstevnatý mikrosvět babiččina bytovkového 2+1. V průběhu celého studia v Ateliéru reklamní fotografie ve Zlíně až umanutě fotografuje portréty babičky nebo jejích kamarádek, detaily interiérů nebo babičkou vytvářený Hand Made: rukavice, ponožky a bačkory z různobarevných bavlnek z rozpáraných svetrů. V posledním svém projektu učinil umělcem rovnou svojí babičku. Na „babičce“ si plní povinná školní cvičení, volná témata i rozvíjí „mimoškolní“ tvorbu.“¹⁷



Obr. 22 Fotografie babičky

¹⁷ POSPĚCH. /life-style: hon na babičku, hon na kočku/. In: [Http://www.fotografnet.cz/](http://www.fotografnet.cz/) [online]. 2010 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.fotografnet.cz/index.php?lang=cz&cisid=27&katid=4&claid=78>



Obr. 23 Ukázka práce

Velmi zajímavou sérií fotek shledávám, projekt, kdy Petr Willert, naučil babičku fotit. (Obr. 23). Ta pak polaroidem fotografovala důležité situace své přátele, se kterými se nejčastěji stýká a snímky doplňovala svými poznámkami.

Další je ukázka z práce *Dobrá hospodyňka má pro pírko přes plot*. Autor zde zachycuje prostředí a životní styl své babičky (Obr. 24).



Obr. 24 Snímky ze série Dobrá hospodyňka má pro pírko přes plot

2 BABIČKA JAKO INSPIRAČNÍ ZDROJ

Jak už jsem v úvodu naznačila, ve své práci se inspiруюji babičkou. Do druhé teoretické části proto zařazuji důležité poznatky o jejím způsobu života.

V průběhu dvou let mého magisterského studia jsem se snažila co nejvíce zmapovat babiččiny zvyky, koníčky a osobní předměty z jejího života, které mi přišly zajímavé. Pracovala jsem tak, abych nenarušila její soukromý život. Pokaždé, když jsem něco fotila, ujistila jsem se, že jí to není nepříjemné. Naštěstí moje babička je veselá povahy a ráda se mnou spolupracovala. Během těchto návštěv jsem zároveň pochopila, že je pro mě nemožné podchytit všechny zajímavosti, protože při každé návštěvě jsem objevovala nové věci.

V této kapitole bych chtěla především psát o mé babičce, o jejích zvycích, zvláštnostech, které jsem z mé dokumentace vybrala, a přišlo mi důležité se alespoň o nich zmínit. V další kapitole se zabývám pracemi, které už vznikly před magisterskou prací. Píšu tu o nich, protože chci popsat, jaké problémy jsem řešila a jak se moje práce vyvíjela.

Na začátku praktické části jsou pak předměty a činnosti, ze kterých hlavně vycházím.

2.1 O mé babičce

Má babička se jmenuje Jana Herinková, narodila se ve stejný den jako já - 3. 11. 1944. (ale o 43 let dříve). Pracovala celý život v řeznictví a v samoobsluze. Jako malá žila ve vesnici v Nučnickách a po svatbě s mým dědou se odstěhovali do Lovosic, kde dodnes žijí.

Od doby co jí znám, mi ráda vypráví příběhy a historky ze svého mládí. Pamatuji si je všechny dobře. Jak se učila jezdit na koních, o tom jak poznala dědu, jak vyrůstala a také o době, kdy moje máma s tetou byly malé holky atd.

V podstatě, když je člověk u ní na návštěvě, babička nedělá téměř nic jiného než to, že vypráví své historky. Kromě toho povídání ještě stihne uvařit, umýt nádobí a zavařit například okurky. Je obdivuhodné, že i když je po čtvrté operaci kyčlí, stále poletuje po kuchyni velmi svižně. Když je hezky, tak dokonce jezdí na kole až třicetkilometrové trasy. A to jezdí skoro každý den.

2.2 Zajímavosti

V této kapitole se věnuji určitým zvláštnostem, které jsem během svého dokumentování u babičky objevila. Tyto zvláštnosti patří neodmyslitelně k mojí práci, protože přesně vystihují osobu, jíž jsou vlastní.

2.2.1 Sbíráání bylinek

Moje babička má zkrátka ve svém důchodu pestrý život, nikdo, koho znám není tak aktivní jako ona. Další, pro mne zajímavá věc, je její záliba ve sbírání bylinek. Je vybavená obsáhlými bloky, které si sama vytvořila během několika let. V nich má například mnoho posbíraných článků z různých časopisů. Také vlastní spoustu knih o bylinkách, které si doplňuje různými texty se svými poznatky. (Obr.25)



Obr. 25 Babička se svým archivem

Nejzajímavějším poznatkem však pro mě je, že má naučené lokality z okolí Lovosic, kde se bylinky nejčastěji vyskytují. Tato místa navštěvuje každý rok na kole a to v čase, kdy je doba sběru. Velmi podstatný je její vztah k těmto místům. Vyprávěla mi, že mnoho těchto lokalit, mizí, protože lidé nesbírají bylinky. Takže nesmyslně kácí keře, nebo je vymění za anglický trávník, jelikož bylinky považují za plevel.

Nasbírané byliny pak babička nejčastěji suší doma na skříni a pak je uschovává se skleněné nádobě nebo je dává do látkových pytlíků, které jsou vidět na obrázku (Obr. 27). Tyto pytlíky si vyrábí ze starých vyšivaných polštářů, nakoupených v bazaru (Obr. 26).



Obr. 26 Vyšivaný polštář z bazaru



Obr. 27 Vyrobené pytlíky na bylinky

Každým rokem sbírá meduňku, mátu, řepík lékařský, heřmánek a mátu, ty zpracuje jen na čaje. Také shromažďuje černý bez ve formě květů i bobulek pro výrobu šťávy. Na podzim trhá nejčastěji chmel, ten je dobrý na žaludek. Pak třezalku, ze které se vyrábí tinktura na popáleniny.

2.2.2 Zmražené jídlo

Další její zvláštní zvyk, který mne zaujal při jedné z návštěv je, že si babička zamrazuje jídlo na celý měsíc. V mrazáku má tři šuplíky, v horním jsou polévky, v prostředním hotová jídla a v posledním je zelenina. Všechna takto zamražená jídla jsou rozdělena po jedné porci, protože děda má rád k hlavnímu jídlu něco jiného než babička a ona zase nejí polévky jako děda. Ten zase má takový rituál, že si dá přesně v jedenáct hodin polévku a může

si tak vybrat ze zamraženého množství polévek jakoukoli chce - knedlíčkovou, králičí, slepičí, fazolovou apod. Každý pytlíček s porcí má svou cedulku, aby bylo jasné, co obsahuje.



Obr. 28 Babiččin mrazák

2.2.3 Stolička z jejího dětství

Dětskou stoličku jsem objevila při jedné z návštěv. Povídala jsem si s babičkou o příbuzných a o jejím otci - mém pradědovi. Babička začala hovořit o staré bílé stoličce, kterou má umístěnou v kuchyni. Začala řešit, jestli si ji vezmu domů, až tu ona nebude. Odpověděla jsem jí, že ano, ale trochu mě tím zarazila.

Poté mi vyprávěla, že tu stoličku vyrobil můj praděda v den, kdy se narodila. Byl totiž truhlářem. Vlastnoručně ji vyřezal a natřel bílou barvou, která je na ní dodnes, jen už trochu zežloutla. Babička si pak stěžovala na dědu, že ji měl přetřít novou barvou, ale ten to neudělal. Tak si jí posílá červeným potahem.

Než jsem odjela domů, napadlo mně si babičku vyfotit s předmětem, který je stejně starý jako ona. (Obr. 29) Líbilo se mi srovnání velikostí, její a dětské stoličky. Chtěla jsem zachytit to, jak se člověk věkem mění oproti obyčejnému předmětu.



Obr. 29 Babička a stolička z dětství



Obr. 30 Já a noviny

Doma jsem si po této zkušenosti vzpomněla na to, že mám také doma schovaný předmět, který si uschoval můj otec v den, kdy jsem se narodila. Je to starý výtisk deníku *Mladá fronta dnes*. Vyfotografovala jsem se s tímto předmětem záměrně podobným způsobem, jako jsem fotila svou babičku. (Obr. 30)

Přišlo mi zajímavé, jakou shodou okolností se naši oba dva otcové rozhodli si něco ponechat, nebo vytvořit ve stejném dni - 3. listopadu roku 1944 u babičky a o 43 let později v mém případě.

Důvodem, proč jsem se zabývala těmito fotografiemi a předměty je ten, že moje babička často říká, že jsem jako ona. Ale většinou v souvislosti se stravovacími návyky, nebo zálibami. Často od ní slýchávám věty typu: „Dáváš si ráda hodně másla na chleba?“ já na to odpovím „Jo dávám“ a ona mi na to odvětví větou „Já taky, ty jsi holka po mně!“ nebo „Ty ráda cestuješ vlakem, vid’?“ já na to, že ano a ona mi řekne: „Ty jsi holka jako já! Ty jsi po mně“. Já naše podobnosti zase nacházím v různých předmětech nebo na fotografiích. Tyto paralely jsem jednu dobu chtěla zahrnout jako součást mé práce, ale nakonec jsem od toho ustoupila, protože jsem si uvědomila, že nejsou mnou vytvořené a nijak nemůžu přenést práci mého pradědečka ani mého otce.

2.2.4 Pro usnadnění přezutí

Další zajímavá metoda je babiččin způsob obouvání. Nemůže se úplně ohnout, když se obouvá, protože má problémy s kyčlemi. Tak si sehnala speciální kleště, které jí obouvání velmi zjednodušují. Dostala je od mojí tety, ta pracuje v chemičce v laboratoři.

Když získala tuto pomůcku, tak mi ukazovala s obrovským nadšením a zároveň se sobě smála, protože jí to přišlo samotné vtipné,

Velké kleště nazývá „nazouvák“ (Obr.31). Používá je především při zapínání bot (Obr.32). Většinou nosí boty se suchým zipem. Takže nazutí bot není pro ni obtížné.



Obr. 31 Velký „nazouvák“



Obr. 32 Způsob přezouvání

Když cestuje na návštěvy nebo jde někam na procházku, nosí s sebou vždy po ruce tento malý „nazouvák (Obr. 33). Má jej uložený v cestovním batůžku, často mi říká, že ho má od chirurga. Jinak si ho bere na návštěvy, aby se mohla about.

Líbí se mi její všestranná vynalézavost, způsob s jakým si dokáže poradit se situací.



Obr. 33 Malý „nazouvák“

3 PRÁCE, KTERÉ JIŽ VZNIKLY

V této části popisuji práce, které vznikly během mého navazujícího magisterského studia a jsou zároveň součástí mého projektu. Vytvořila jsem je ale ve spolupráci s babičkou, z toho důvodu, abych lépe pochopila její způsob přemýšlení.

Vycházím z předmětů, které mne zaujaly při návštěvě babičky. V následujících kapitolách podrobně popisuji inspirační zdroje, postup navrhování a realizace.

3.1 Pojištěný džbán

Na úplném začátku mne zaujal starý džbán, který měl na sobě drátěnou konstrukci. Líbilo se mi, jakým způsobem byl zadrátovaný, kdy se na podstavě džbánu nacházel uzel, takže nemohl stát rovně z toho důvodu, že mu uzel překážel (*Obr 34-35*). Zeptala jsem se babičky proč je tak zadrátovaný a ona mi na to odpověděla, že má strach, aby se džbán nerozbil.



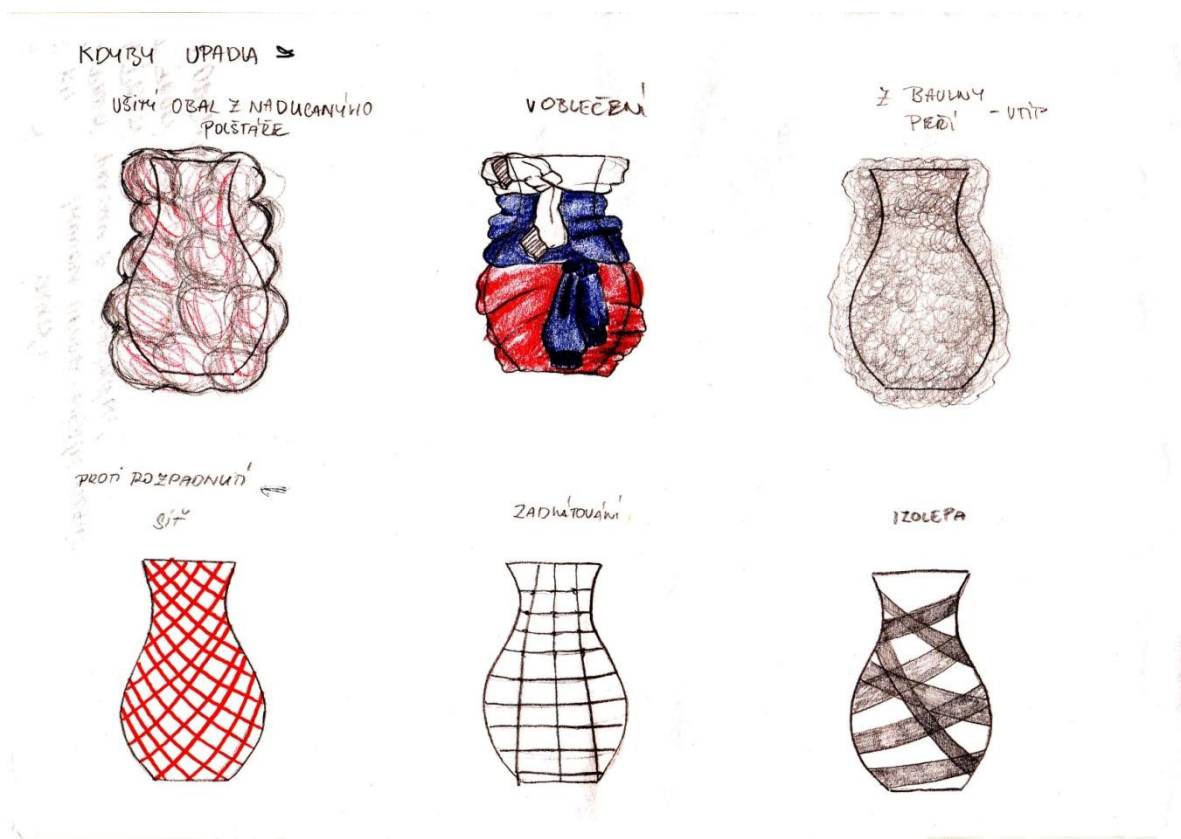
Obr. 34 Starý džbán



Obr. 35 Sdrátovaný uzel

Přišlo mi absurdní, že tento starý džbán se může z ničeho nic rozbít i přesto, že leží netknutý na polici. S touto absurditou jsem pak dále pracovala.

Nejdříve jsem uvažovala nad tím, že vytvořím specifické obaly na skleničky, které mi zajistí jejich bezpečnost. Každý z těchto obalů měl vycházet z reálných nehod, stávajících se v běžné domácnosti. Cílem celé práce bylo inspirovat se babiččíným džbánem a zároveň tak využít její způsob uvažování. Nakreslila jsem si tedy několik skic toho, jak jsem chtěla babiččin princip využít.



Obr. 36 První návrhy

Nakonec jsem se rozhodla tuto práci vytvořit s pomocí babičky, protože mi tento princip přišel mnohem opravdovější a smysluplnější. Také jsem byla osobně zvědavá, jak využije svou kreativitu a jak bude přistupovat k práci.

Vytvořila jsem tedy pro ni na tělo tři úkoly, během nichž jsem asistovala a současně dokumentovala babiččino počínání. Zadáním bylo pojistit skleničky dostupnými materiály z domova.

3.1.1 1. Úkol: zabezpečit skleničky.

U prvního úkolu jsem našla v bazaru sadu lisovaných sklenic, které jsou těžkopádné a mohutné. Přišly mi vhodné pro dané využití, protože působily téměř nerozbitně. V tom jsem nacházela další absurditu, s níž jsem pracovala.

Poté jsem vymyslela každé skleničce určitou fiktivní nehodu, která se jí může stát. Například zabezpečení skleničky proti ukradení, převrnutí, proti prachu a tak dále.

Po zhotovení práce jsem byla příjemně překvapená, protože jsem se trochu obávala, jak bude babička zpracovávat daný úkol. Měla jsem trochu obavy, že se bude bát experimentovat.

Naštěstí jsem u prvního úkolu přímo nebyla, takže jsem ji nemohla v ničem ovlivňovat a nějak ji do práce zasahovat. První úkol byl tedy spíše trochu experimentální, ale já jsem byla velmi spokojena. Líbilo se mi zapojení babičky, protože byla z toho nadšená a bavilo jí to.



Obr. 37 Hotová práce

Babička pracovala s absolutní volností a s bezprostředním přístupem k práci. Já bych to nikdy tak nedokázala, protože jsem ovlivněna vlastní estetikou a nedokázala bych kombinovat sklo s nevšedními materiály tak jako ona, protože celý život studuji sklo a jsem ovlivněna určitými pravidly. Možná, že po této zkušenosti bych dokázala podobně přemýšlet.

Dále se mi líbila babiččina použitá estetika a humor, se kterým pracuje. Například jedna ze skleniček měla být pojištěna proti převrnutí a ona ji zalila sádlem, protože v době, kdy vyrůstala, byla tato technika běžná. Dříve naše společnost nebyla tak konzumní jako je dnes a nádobí se dědilo, takže se uchovávaly staré nádoby, tak že do nich nalili tuk nebo sádlo a tak ji zároveň uchránili.

Na obrázku můžeme vidět vedle skleničky obsahující vepřové sádlo, sklenku pojištěnou proti prachu průhledným kondomem a za ní je ochráněná sklenice proti krádeži, kdy má na sobě štítek s adresou. Vedle ní je pojištěná sklenka proti rozprasknutí, obal je vytvořen z pediku, ze kterého babička plete košíky. V poslední řadě jsou sklenky ochráněné před odštípnutím okraje a upadnutím. (Obr. 37)

3.1.2 2. Úkol: pojistit skleničky na cestu.

Druhý úkol navazoval na první s tím rozdílem, že jsem po babičce chtěla, aby mi sadu skleniček pojistila na cestu do jednoduché a přenosné konstrukce, která by se snadno dala vytáhnout z krabice. Protože často cestuji, tak jsem chtěla, aby mi babiččina spolupráce ulehčila převoz skleniček.

Babička mi tedy vytvořila jednoduchý košík z bonboniéry, do jehož základu vyřezala pravidelné kruhy pro skleničky. Pro snadnější manipulaci vypletla dva úchyty z pediku a ten poté přivázala zelenou bavlnkou. (Obr. 38-39)



Obr. 38 Babička při práci



Obr. 39 Hotový výrobek

Dno košíku ozdobila barevnými ubrousky, které připevnila ke krabici pomocí izolepy. A mezi skleničky vložila tenký proužek látky vycpaný bavlnou, proto aby se o sebe nemohly rozbít.

3.1.3 3. Úkol: pojistit označené vady na skleničkách.

Třetí, poslední úkol, byl trochu náročnější. Nakoupila jsem opět šest sklenic, tentokrát ve vietnamském obchodě s domácími potřebami. Přišlo mi naprosto ideální, že tyto mnou vybrané sklenice už byly trochu poškozené. Jako sklář jsem označila okem viditelné vady na skleničkách a popisovala babičce, co by se všechno mohlo stát.

Její úkol byl celkem podobný tomu předchozímu s tím rozdílem, že jsem po ní chtěla, aby pracovala s reálnými podněty. První úkol byl založený na fiktivním zadání, kdy se jednalo spíše o jakousi hru.

Babička měla za úkol pracovat s reálnými vadami, které jsem označila a ona je měla zabezpečit tak, aby se nerozšiřovaly. Dále pak, když se na skleničce objevil estetický defekt, zakryla jej.



Obr. 40 Babička při práci

U posledního úkolu jsem byla a přihlížela jsem babiččiným počínům. Líbilo se mi, jak k práci přistupovala velmi uvolněně a intuitivně.



Obr. 41 Finální výrobek



Obr. 42 Finální výrobek

3.2 Set na vajíčka

Dalším inspiračním zdrojem mi byl set na vajíčka, který byl poslepovaný žvýkačkami. Před mnoha lety jej takto babička opravila, protože v té době nic jiného nebylo nebo by se dalo říct, že nevěděla o žádném jiném lepidle, které by mohla použít. (Obr. 43)



Obr. 43 Starý set na vajíčka

Na začátku navrhování jsem zkoumala lepidlo a přilnavost různých druhů žvýkaček. Zjistila jsem, že nejlepší z nich je žvýkačka *Pedrina*, shodou okolností jsem zjistila, že babička použila tehdy staré *Pedro*, které se v té době vyrábělo.

3.2.1 První pokusy

Při navrhování jsem se začala zabývat různými nesmyslnými tvary a objekty, které jsem zkoušela slepovat pomocí žvýkaček. Nejdříve jsem propojovala různé hrníčky nesmyslně k sobě. Samu sebe jsem natáčela, při těchto pokusech a poté nechala žvýkačkové spoje odležet, aby pořádně zatvrdly. Díky tomu jsem poznala, jakou má žvýkačka pevnost. (Obr. 44-45)



Obr. 44 Slepéné hrníčky



Obr. 45 Video

Záměrně byl použit jako materiál porcelán a nádobí vyskytující se běžně v domácnostech, protože měl spojitost s babiččinou prací.

S výslednou prací a navrhováním jsem po čase nebyla spokojena, protože jsem měla pocit, že to není opravdové. Že babiččin set na vajíčka je silnější a více osobnější než mnou vytvořené volné objekty, nad kterými jsem stále přemýšlela.

Začala jsem tedy s přemýšlením od začátku, vrátila jsem se k babičce a vedla s ní rozhovory. Proč to tehdy udělala atd. Uvědomila jsem si zásadní věc, kterou jsem opomenula, a tou je citová hodnota daného předmětu. Ten set na vajíčka už se dávno nepoužívá, ale pořád ho babička vlastní a nikdy nevyhodí, protože má na něj vzpomínky z dětství.

Má babička pochází ještě z generace, kdy se rozbité předměty nevyhazovaly. Snaží se je ještě nějakým způsobem zachránit. Všimla jsem si, že má doma mnoho poděděného nádobí, jako byl například výše zmíněný džbán, který patřil mé praprababičce.

Současná generace žije ve větším konzumu, dnes je snadné sehnat nádobí za pár korun (viz. *Ikea* a podobné). Spousta lidí z mého okolí si proto neumí věci vážit. Já jsem si toho všimla právě díky své babičce v porovnání mých rodičů a rodičů mých vrstevníků. Čím víc člověk žije konzumem a obnovuje svou domácnost snadno dostupnými produkty, tím méně si věci váží. U babičky a její generace je to naopak. Nevyhazují zbytečné předměty i přesto, že mají peníze na nové nádobí - mají k těmto obyčejným věcem vztah.

A to je právě příklad mé babičky, která nevyhodila set na vajíčka, protože ho doma měli jako malé děti a společně z něj celá rodina snídala.

3.2.2 Rekonstrukce vzpomínky

Při jednom z rozhovorů jsem zjistila, že ke zmiňovanému setu na vajíčka patřil kdysi čajový set, ze kterého babička pila jako malá spolu se svými sourozenci. Bohužel se tento set ztratil a dodnes se neví kde je a co se s ním stalo.

Poprosila jsem tedy babičku, aby mi jej nakreslila a popsala. Její skici mně zaujaly pro svou dětskou kresebnost. Napadlo mne, že bych s jejich pomocí mohla zrekonstruovat něco, co už není a co bylo kdysi součástí babiččiny rodiny.



Obr. 46 Babička při kreslení

Jako techniku jsem využila babiččin princip lepení žvýkačkou. Nalézala jsem v něm vhodnou asociaci pro nedokonalé slepování něčeho, co už neexistuje. Výchozím materiálem pro mě byl starý a rozbitý porcelán, který jsem opískovala, abych jej očistila od starých a nedůležitých dekorů. Zároveň jsem ho záměrně rozbila na malé střepy, aby navodily pocit určité pomíjivosti.

Z těchto malých střípků jsem pak vyskládala tvary, které mi babička předkreslila. Ty jsem trochu předimenzovala, abych přiblížila pocit z dětství, kdy se nám zpětně zdá něco větší, než jaké to bylo ve skutečnosti.



Obr. 47 Hotový hrníček



Obr. 48 Hotová konvička

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 INSPIRAČNÍ PŘEDMĚTY

Během svých návštěv u babičky jsem si dokumentovala a popisovala různé druhy věcí, které mne nějakým způsobem zaujaly. Z této dokumentace jsem pak vybrala předměty a zvyky, které mi přišly nejvíce zvláštní a fascinovaly mě pro svou absurditu a originalitu.

Tyto věci se zdají být na první pohled nelogické a divné, ale po babiččině vysvětlení mají svoji určitou logiku. Zaujaly mě především pro svoji zvláštnost, bezprostřednost a vtipnost.

Důvodem, proč jsem se jimi začala zabývat, bylo to, že jsem si je snažila představit v kontextu s mou generací a přišlo mi to absurdní. Proto jsem se snažila tuto myšlenku zpracovat v kresbách a převést do volných objektů.

4.1 Nastavované tepláky

První z těchto předmětů jsou nastavované tepláky, kterých jsem si začala postupně všimnout během svých návštěv. Obzvláště mne zaujaly tepláky s jedním a dvěma proužky na nohavici. (*Obr. 50 – 53*)

Jedná se v podstatě o tepláky prodloužené dalšími nohavicemi z jiných tepláků. Přešívá si je tak, protože nikdy u zakoupených kalhot nenachází ideální délku nohavic. Když si je tímto způsobem prodlouží, mají požadovanou délku a nastavovaný konec je většinou užší a tím pádem i pohodlnější, protože ji nefouká na kotníky.

Tímto babiččíným principem jsem se začala zabývat, protože mně zaujala její kreativita a neobvyklé přemýšlení, kdy se zajímá jenom o praktičnost a nehledí na to, zda jsou kalhoty vkusné nebo ne.



Obr. 49 Nastavované tepláky č. 1



Obr. 50 Nastavované tepláky č. 2



Obr. 51 Nastavované tepláky č. 3

4.1.1 Průběh navrhování

Mým cílem u tohoto předmětu bylo zkoumat to, jak takové počínání působí na nezaujatého člověka, jestliže se část lidského oblečení přetvoří v neobvyklý svršek. Kde je ta hranice, kdy jej člověk vnímá stále jako oděv. Například když prodloužíme nelogicky určitou část oděvu, jak se změní jeho vzhled a jak působí na diváka.

Ze začátku jsem navrhovala a různě přetvářela zažité stereotypy u daného oblečení, zájímala jsem se především o prodlužování určitých konců oblečení, jako to udělala babička tím, že si prodloužila kalhoty nastavováním nohavic z jiných tepláků. Snažila jsem se ji svým způsobem napodobit, ale vše jsem zveličila a přehnala. Jako je to na obrázcích, kdy jsem zkoumala rukavici, jaký má vzhled, jestliže se články prstů prodlouží o několik dalších z jiných typů rukavic.

Dále jsem kreslila prodloužené punčocháče, trička a různé druhy oděvů. Nejvíce z toho všeho se mi však líbil absurdní návrh svetru s prodlouženými rukávy, sešitými dohromady. Líbila se mi myšlenka, že by se svetr dal také využít, řekněme jako „domácí švihadlo“.

4.1.2 Realizace

Při realizaci jsem zkoušela sešít oblečení, které jsem měla v návrzích. Nejlépe však z těchto pokusů vyšel výše zmíněný svetr, kdy jsem ho ze začátku vytvářela ze starých svršků nalezených na půdě mého přítele, abych viděla, jak tento objekt vypadá. Poté jsem shromažďovala v bazarech a od známých svetry, které jsou zajímavé a dají se různě propojovat. Použila jsem bílý svetr a barevné pruhované rukávy záměrně, aby se člověk zaměřil na moment spojených částí oděvů.



Obr. 52 Hotový svetr

4.2 Kámen na sušení igelitového pytlíku

Další inspirační předmět nalezený u mé babičky je oválný kámen. Objevila jsem ho při jedné z návštěv. Když mi babička nadšeně popisovala svůj objev z celodenního výletu na kole, kdy našla ideální kámen na sušení igelitových pytlíků, protože byl veliký „tak akorát“, aby se na něj pytlík vešel a díky němu zůstal rozevřený, tím pádem se snadněji vysušil.

Moje babička se totiž snaží šetřit přírodní prostředí, takže kromě třídění plastů se snaží co nejméně používat igelit. Z toho důvodu pytlík umývá a znovu používá. Proto je tento kámen ideální pomůckou při procesu sušení.

Kámen byl pro mě zdrojem inspirace z podobného důvodu jako u prvních předmětů. Tento babiččin princip mi ze začátku přišel nelogický, ale po jejím vysvětlení jsem ho chápala. Kamenem na sušení igelitového pytlíku jsem byla fascinovaná od první chvíle, co jsem ho uviděla. Protože je určitým svědectvím o tom, jak babička dokáže intuitivně a kreativně přemýšlet. Ačkoli nemá žádné povědomí o současném umění, její způsob přemýšlení mi do jisté míry přijde podobný současným neokonceptuálním přístupům.



Obr. 53 Oblázek na sušení pytlíku



Obr. 54 Pohled na proces

4.2.1 Navrhování

Když jsem navrhovala objekt k tomuto předmětu, měla jsem jasno. Nechtěla jsem tento objekt nějak svým zásahem měnit. Líbila se mi představa jej předimenzovat a nainstalovat, jej v galerii. (*Obr. 52*) Zajímala mne především představa, jak bude působit v odlišném měřítku a jak bude vypadat v jiném, než domácím prostředí.



Obr. 55 Pohled na instalaci kamene v Galerii Bernarda Bolzana

4.3 Přecedění melty z výšky

Nejvíce je pro mne zajímavý babiččin princip precedění melty, kdy ji vylévá z co největší výšky, aby byla prý co nejjemnější.

K této fotografii jsem přišla náhodou, kdy jsem byla u ní na návštěvě a řešily jsme spolu skleničky, které jsem již popsala v předešlých kapitolách. Babička si zrovna jako obvykle po ránu dělala meltu a precedila ji tímto způsobem přede mnou. Přišlo mi to vtipné, tak jsem ji vyfotila (*Obr. 54*). Později, když jsem se na ni podívala, řekla jsem si, že bych s tímto principem chtěla pracovat také. Ale nevěděla jsem jak a jakým způsobem.



Obr. 56 Babička při přelévání melty

4.3.1 Performance

Místo navrhování, jsem začala vytvářet performanci, kdy jsem si několikrát vyzkoušela babiččin princip precedění melty z několika odlišných výšek. Velice mně na tom všem zaujal celý proces akce. Nejdříve jsem tyto pokusy zkoušela doma. Vylezla jsem na židli a lila meltu asi ze dvou metrů. Poté jsem se přesunula do venkovního prostředí, vylezla na žebřík a zkoušela takto precedit meltu asi z pěti metrů.

Zaujalo mně jak je tento proces náročný, protože čím jsem byla výš, tím bylo těžší se strefit do nádoby. Akce také vyžadovala určitou dávku soustředění, během níž jsem se natáčela a mým výstupem jsou právě tato videa a fotografie. (Obr. 55-56)



Obr. 57 Vylévání melty ze žebříku



Obr. 58 Vylévání melty ze zídky

4.3.2 Sítka

Při pokusech vylévání z výšky, jsem pokaždé několikrát odložila sítko, přes které jsem odlévala meltu. A pokaždé mi zůstal otisk sítka na zemi. Tento otisk mne zaujal a dále jsem jej rozváděla.



Obr. 59 Návrh sítka

Napadlo mne tedy vytvořit si vlastní sítko s dekorem vycházející z návštěv u babičky. Tak jsem si vzpomněla na jeden jarní den, kdy jsem jí pomáhala se škrobením háčkovaných ubrusů.



Obr. 60 Škrobení háčkových ubrusů

Při této činnosti jsem přemýšlela, zda by nešel ubrus naškrobit i do jiné plochy než je rovná. Vyzkoušela jsem si to tedy na sítku, které jsem vyřezala na odporovém drátu z tvrdého polystyrenu. Přes něj jsem pak vypnula kousek naškrobeného ubrusu a nechala zaschnout, na okrajích jsem ho přišpendlila. Výsledek byl pro mne uspokojivý.



Obr. 61 Vytvořené sítko z naškrobeného ubrusu

4.4 Stupínek do vlaku

Na tento zvláštní a velmi neobvyklý předmět jsem narazila při nedávné návštěvě, v době kdy jsem si myslela, že jsem už vše viděla a babička mně nemůže ničím neobvyklým překvapit. Bylo to začátkem března, kdy jsem jí jela navštívit, protože jsem se s ní dlouho neviděla a chtěla jsem si s ní popovídat, co je nového.

Při jednom z rozhovorů mě babička zastavila a šla mi ukázat svou novou pomůcku, kterou si nedávno vytvořila. Vzpomněla jsem si, že mi předtím moje maminka něco naznačovala, že bych měla vidět babiččin novinku. Vyprávěla mi, jak šla doprovodit babičku na nádraží k vlaku a když viděla, co si babička vytáhla z batohu, tak nevěřila vlastním očím.

Jedná se o polystyrenovou kostku, která je pečlivě zaopatřená izolepou. Uprostřed je přilepen modrý provázek. Ten je tam z toho důvodu, aby babička mohla stupínek za sebou přitáhnout, poté co nastoupí do vlaku. (*Obr. 62-63*)

Tuto pomůcku používá hlavně proto, že v Teplicích a Ústí nad Labem jsou nízké peróny a je celkem obtížné do vlaku nastoupit.



Obr. 62 Stupínek do vlaku



Obr. 63 Stupínek do vlaku



Obr. 64 Batoh, kde stupínek přenáší

Do batohu na obrázku babička ukládá svůj podomácku vyrobený stupínek z polystyrenu. Ten nejčastěji využívá, když jezdí na návštěvy vlakem.

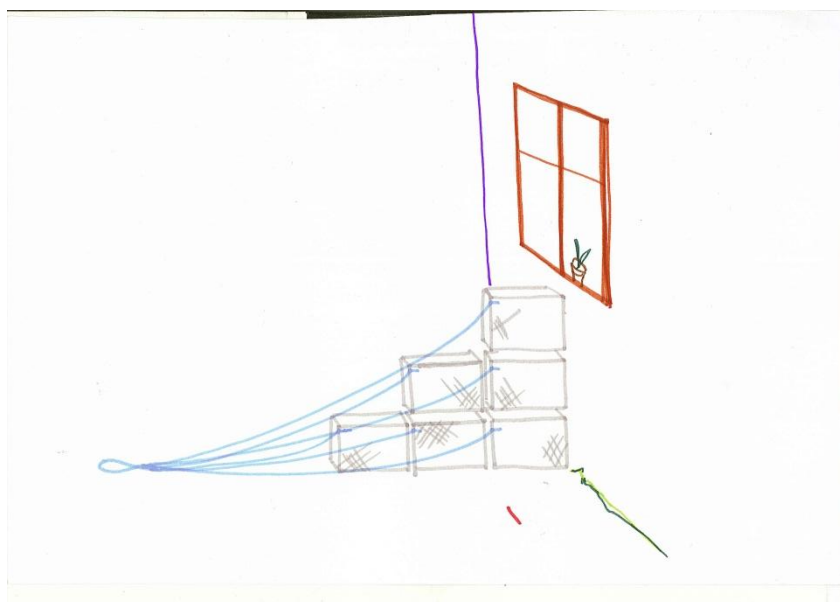
4.4.1 Navrhování

U tohoto předmětu jsem absurditu znázornila zmnožením předmětů. Zabývala jsem se principem překonávání překážek a stavěním si schodů, jak je vidět na kresbách. Před začátkem navrhování jsem si nařezala několik kostek z polystyrenu a vyzkoušela si, co všechno se s nimi dá dělat a jak by se daly využít. Kvádry jsem vytvořila v rozměrech,

keré má babička a obalila do stahovací fólie, aby se neušpinily. Připevnila na ně modrý provázek z umělého lýka.

Poprvé jsem si takto vytvořenou kostku vyzkoušela při nástupu do vlaku. Zjistila jsem, že je to opravdu snadnější nástup. Ale měla jsem potíže s přenosem kostky, protože je poněkud větší a špatně se uskládňuje při cestování.

Dále jsem pak experimentovala se schodištěm, které bylo složeno z deseti takto upravených kvádrů. Zjistila jsem, že není moc stabilní, proto mně v kresbách napadlo vytvořit co největší schodiště. Absurdní je svou narušenou stabilitou a materiálem, ze kterého je vyroben. Může také sloužit jako pomůcka, když chceme souseda šmírovat za plotem nebo nahlédnout do jeho okna. (Obr!)



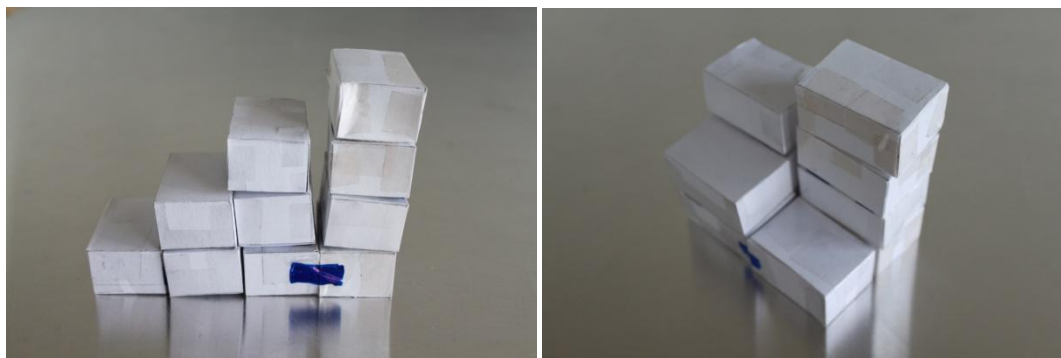
Obr. 65 Návrh schodů

Druhým návrhem je schodiště, které můžeme přestavovat do různých útvarů díky tomu, že kvádry jsou připevněné páskami. Tak má několik variabilních možností. (Obr. 65)

Dalším mým návrhem je přenosný stupínek, který má jednoduchou konstrukci vytvořenou právě z modrého provázku. Takže si jej můžeme hodit na záda. Inspiroval mně k tomu babiččin batoh. Říkala jsem si, že bude pro člověka mnohem jednodušší využití této konstrukce než uskladnění do batohu. Stupínek pak může v podstatě sloužit člověku jako pomůcka v běžném životě kdykoliv, když má problém někde vylézt.

4.4.2 Realizace

Vybrala jsem si návrh, kdy si schodiště z polystyrenových kostek můžeme přizpůsobit do prostoru. Má několik variant. Bylo poněkud obtížné vymyslet, jak by se dalo hýbat se všemi kvádry a různě pak schodiště přetvářet do neobvyklých útvarů. Před samotnou realizací jsem si vytvořila model z papírových kostek. (*Obr. 66*)

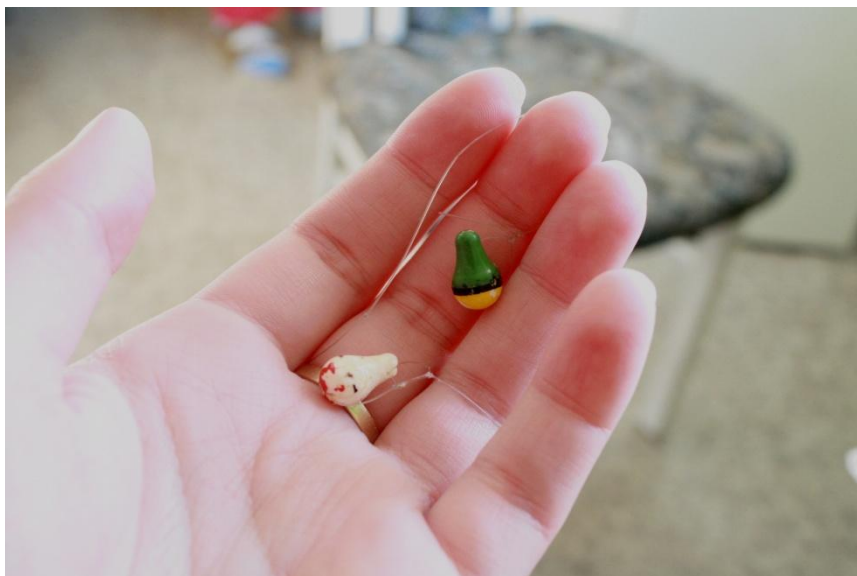


Obr. 66 Modely z papíru

4.5 Vlasec na krájení knedlíků

Dalším zajímavým předmětem pro mě byl vlasec na krájení knedlíků, který je ukončený na obou koncích malými splávkami. Moji prarodiče jsou totiž rybáři, takže jsou vybaveni rybářskými pomůckami.

Babička místo rezné nitě používá vlasec, protože se nedá přetřhnout. Na jeho koncích jsou připevněné splávky z toho důvodu, aby měla usnadněnou manipulaci při krájení knedlíků.



Obr. 67 Vlasec na krájení knedlíku se splávkou

4.5.1 Navrhování

Při navrhování jsem přemýšlela nad splávkou různých druhů a velikostí. Napadlo mne vytvořit splávek z materiálu, který by evokoval povrch knedlíku. Zkoušela jsem ho i vytvořit z bramborového těsta, protože je tvárnější a lépe se s ním pracuje. Avšak nejlepším způsobem, jak napodobit povrch knedlíku, byl namočený polystyren v lepidle posypaný směsí na bramborové těsto.

Nejvíce se mi zamlouvala varianta jednoduchých splávků, které jsou předimenzované podobně, jak je tomu u kamene na sušení igelitu. S tímto předimenzovaným splávkem jsem pak vytvářela videa podobnými způsoby, jako při vylévání melty z výšky. S tím rozdílem, že jsem si velikosti splávků měnila. U prvního vlasce jsem použila splávkou nakoupené v rybářských potřebách. (*Obr. 68*)



Obr. 68 Vlasec se splávkou

Druhý typ jsem si vyrobila sama. Nechala jsem si podle návrhu vysoustružit z tvrzeného polystyrenu tvar širšího splávku. Tmelila jsem ho akrylátovým tmelem a postupně obrušovala do dokonalého tvaru. (Obr. 69) Druhý konec je podobného tvaru s tím rozdílem, že je o něco užší.



Obr. 69 Mnou vytvořený splávek

5 INSTALACE

Dalším mým úkolem bylo vymyslet, jakým způsobem spojím všechny objekty a jak je nainstaluji do místnosti. Naštěstí jsem během realizace mé magisterské práce měla možnost vyzkoušet si instalaci v galerijním prostoru. Na začátku května jsme s přáteli pořádali výstavu s názvem *Křehká setkání*.

Díky této akci jsem měla možnost si vyzkoušet instalaci a způsob, jak bude lidem moje myšlenka zprostředkována. Zvolila jsem jednoduchý způsob kreseb, které jsou spíše schematické a vysvětlují můj záměr. Kresby jsou v projektové části.

Kresby doplňují objekty, videa a fotografie, které jsou součástí mé diplomové práce tak, aby instalace nepůsobila chaoticky.



Obr. 70 Pohled na instalaci v Galerii Bernarda Bolzana

III. PROJEKTOVÁ ČÁST



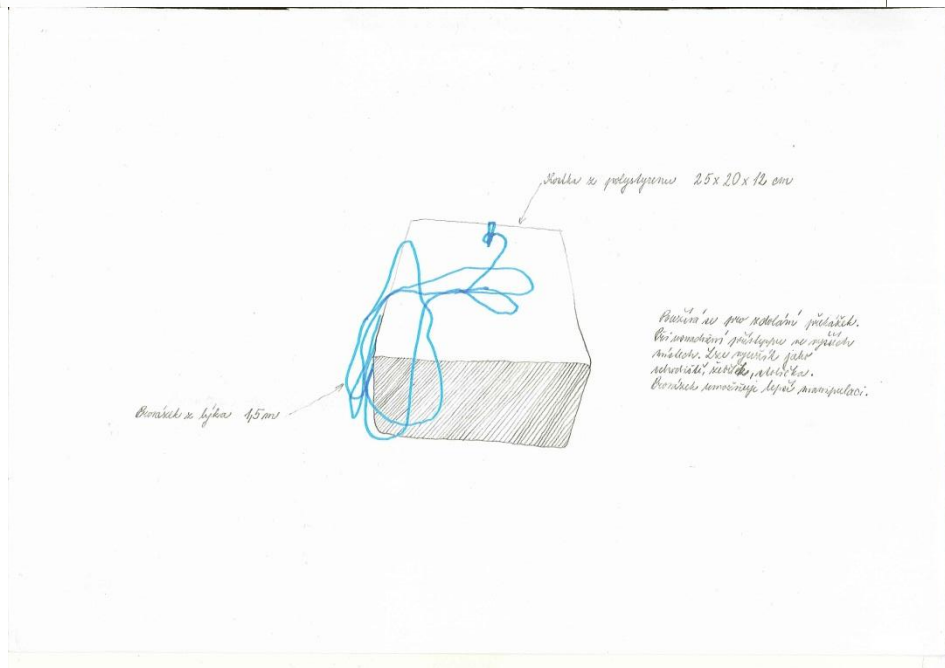
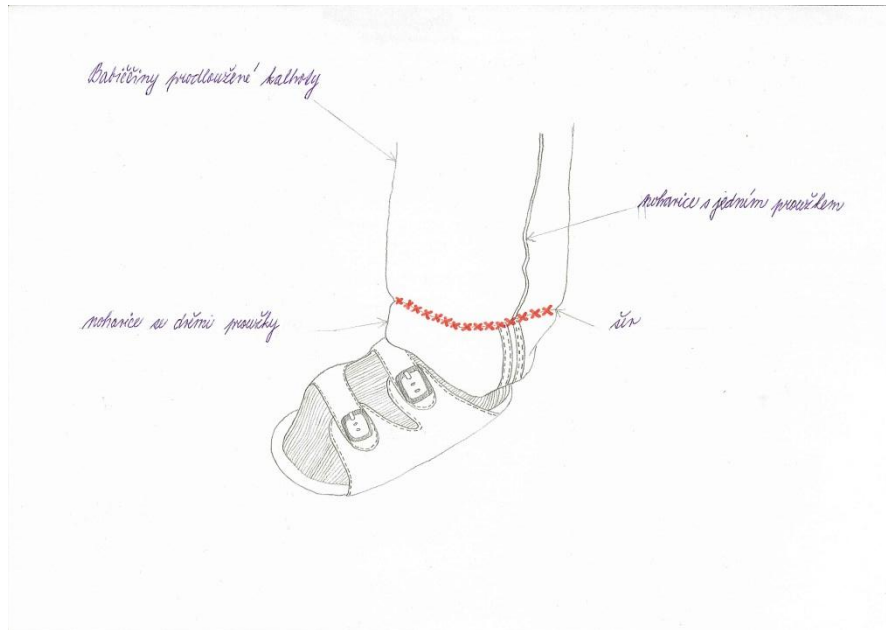


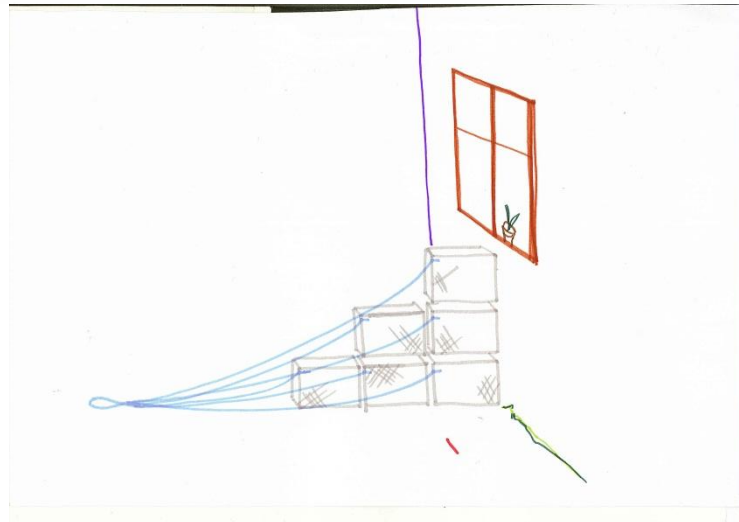


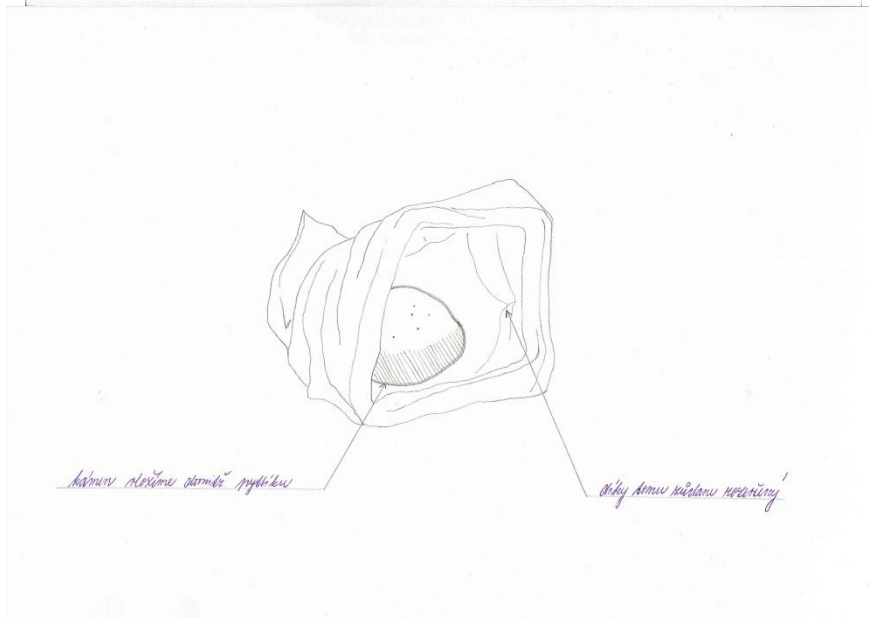












ZÁVĚR

Na závěr své diplomové práce, bych chtěla říct, že to pro mne byla velká zkušenost pracovat s jinými technikami a materiály než je sklo. Jsem ráda, že jsem se poprvé vydala ve své tvorbě novou cestou, a že jsem vyzkoušela nová média, která jsem doposud nevyužívala.

Chtěla bych také podotknout, že na začátku vymýšlení mé magisterské práce jsem se záměrně rozhodla nepoužívat sklo, jako hlavní materiál, protože mně to jistým způsobem omezovalo. Už při prvních pracích, které jsem vytvořila s babičkou během mého studia, jsem pochopila, že jestliže chci dělat téma, které se zaměřuje na kutilství mé babičky a je více o konceptu, nemůže být závislé na materiálu. Proto jsem se rozhodla upřednostnit jiné materiály, fotografii a videa, která jsou daleko vhodnější.

Tím samozřejmě nechci říct, že nebudu pracovat dále se sklem. Jen u této práce, jsem si chtěla vyzkoušet nové přístupy a techniky.

Myslím, že mne tato práce určitým způsobem posunula v mnoha směrech, shrnutí mých zkušeností a nových vědomostí o současném umění v ČR. Naučila jsem se pracovat s novými médii a kombinovat je s jinými druhy umění. Tento projekt mně bavit, dále jsem si uvědomila mnoho podobností s mojí rodinou, konkrétně babičkou.

V této práci bylo pro mě důležité spojení s tím, co dělám, občas to byl i jistý druh meditace. Protože během vytváření konceptu, jsem cítila, jak je pro mě důležité toto téma. Ale nejdůležitějším přínosem mé diplomové práce je pro mne ten fakt, že jsem se hodně sblížila s babičkou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] CHALUPECKÝ, Jindřich. *Umění dnes*. Praha: NCSVU, 1966. 261 s.
- [2] CHALUPECKÝ, Jindřich a Pavla PEČINKOVÁ. *Úděl umělce: duchampovské meditace*. Praha: Torst, 1998, 453 s. ISBN 80-7215-050-2.
- [3] RUHRBERG, Karl, Manfred SCHNECKENBURGER, Christiane FRICKE a Klaus HONNEF. *Umění 20. století: malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie*. Ingo F. Walter. Blanka Pscheidtová, Jindřich Schwippel. Praha: Slovar, 2004. ISBN 80-7209-521-8.
- [4] LUCIE-SMITH, Edward. *Art today: současné světové umění*. 1. české vyd. Praha: Slovar, 1996. ISBN 80-85871-97-1.
- [5] DYTRTOVÁ, Kateřina. *Kapitoly z dějin výtvarných oborů: studijní texty pro studenty Univerzity třetího věku*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, Pedagogická fakulta, 2008, 151 s. ISBN 978-80-7414-106-5
- [6] BOURRIAUD, Nicolas. *Postprodukce: kultura jako scénář: jak umění nově programuje současný svět*. Praha: Tranzit, 2004, 106 s. ISBN 80-903452-0-4.
- [7] VOJTĚCHOVSKÝ, Miroslav. - VOSTRÝ, Jaroslav. *Obraz a příběh : scéničnost ve výtvarném a dramatickém umění*. V Praze: Kant - Karel Kerlický pro AMU, 2008. 304 s (Disk. Velká řada ; sv. 8) ISBN 9788086970868.
- [8] GRYGAR, Štěpán. *Konceptuální umění a fotografie*. Praha: Akademie múzických umění, Fakulta filmová a televizní, katedra fotografie, 2004. ISBN: 80-7331-014-7.
- [9] VRABEC, Martin. *Filosofické reflexe umění*. Praha: Togga ve spolupráci s Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze a s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze, 2010, 498 s. ISBN 978-80-87258-42-2.
- [10] KOLEČKOVÁ, Zdena. *Domácí práce. Výstava ateliéru Digitální média FUD UJEP v Ústí nad Labem, Galerie Aula, FaVu VUT, Brno, vydala FUD UJEP*, Ústí nad Labem, 2011, ISBN: 978-80-7414-374-8
- [11] PACHMANOVÁ, Martina. *Neznámá území českého moderního umění: pod lupou genderu*. Vyd. 1. Praha: Argo, 2004. 287 s. ISBN 80-7203-613-0.
- [12] DAVID, Jiří. *Jiří David: [předběžná retrospektiva = preliminary retrospective*. V Brně: Moravská galerie, 2009. ISBN 978-80-7027-194-0.
- [13] GAFF, Jackie a OLIVER, Clare. *Svět umění XX.století od postimpresionismu po digital art*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2003. 187 s. ISBN 80-00-01179-4.

- [14] ŠEVČÍKOVÁ, Jana a ŠEVČÍK, Jiří. *Texty*. Vyd. 1. Praha: Tranzit.cz, 2010. 645 s. Navigace, 7. ISBN 978-80-87259-08-5.
- [15] KOVANDA, Jiří. Vyd. 1. Galerie Klatovy / Klenová, 2010. ISBN 978-80-87013-18-2.
- [16] ČERNICKÝ, Jiří. *Videus*. [Praha]: Divus, [2004?]. 1 sv. (nestr.). ISBN 80-86450-25-2.
- [17] SKÁLA, Jiří. *Jedna skupina předmětů/ One family of objects*. Vyd. 1. Praha: Tranzit.cz, 2010. ISBN 978-3-03764-113-2.
- [18] ROOKMAAKER, H. *Moderní umění a smrt kultury*. Praha: Návrat domů, 1996, 230 s. ISBN 80-85495-49-x.
- [19] MOKŘEJŠ, Antonín. *Filosofie a život – život umění*. Praha: Filosofia, 1995, 398. ISBN: 80-7007-068-4.
- [20] REZEK, Petr. *Tělo, věc a skutečnost v umění šedesátých a sedmdesátých let. 2., rozšíř. vyd.* Praha: Jan Placák - Ztichlá klika, 2010. 344 s. Spisy, 5. ISBN 978-80-903898-5-4.
- [21] DANIEL, Ladislav. *Umění vidět umění: úvod do interpretace obrazu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 72 s. ISBN 978-80-244-2000-4.
- [22] CHALUPECKÝ, Jindřich a Pavla PEČINKOVÁ. *Úděl umělce: duchampovské meditace*. Praha: Torst, 1998, 453 s. ISBN 80-7215-050-2.
- [23] LE KVET, Pero. *Eseje: Jean Dubuffet, Marcel Duchamp, Alfred Jarry, Boris Vian, Raymond Queneau*. Praha: Clinamen, 1996, 98 s.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

<http://www.artlist.cz/>

<http://fud.ujep.cz>

<Http://meetfactory.cz/>

<http://faitgallery.com/>

<Http://artycok.tv>

<http://www.artmap.cz/>

<http://www.galeriejeleni.cz/>

<http://www.thelenova.cz/>

<Divus.cc>

<http://madrid.czechcentres.cz/>

<http://www.ceskatelevize.cz/>

<http://www.petraherotova.com>

<http://www.kamilamusilova.com/>

<http://kabinett.cz/>

<http://www.cjch.cz/>

<http://www.huntkastner.com>

<aktualne.centrum.cz>

<http://artnews.org/>

<http://www.domaciumeni.cz/>

<http://fud.ujep.cz/exit/>

<http://www.galeriepuda.net/>

<http://jlbjlt.net/>

<http://vvp.avu.cz/>

<http://mediabaze.cz/>

<http://www.rozhlas.cz/radiowave/>

<http://www.offformat.cz/>

www.lidovky.cz/

<http://galerie.kzvalmez.cz/>

<http://fotoframe.net/>

<http://www.startpointprize.eu>

<http://www.photogether.org>

<http://www.lgp.cz>

<http://www.fotografnet.cz>

<http://cs.wikipedia.org/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Michaela Thelenová, Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno..., 2010</i>	14
<i>Obr. 2 Michaela Thelenová, Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno..., 2010</i>	15
<i>Obr. 3 Kateřina Šedá, Výstava za okny, 2001</i>	16
<i>Obr. 4 Kateřina Šedá, Je to jedno, 2005</i>	17
<i>Obr. 5 Kateřina Šedá, Furt dokola, 2008</i>	18
<i>Obr. 6 Kateřina Šedá, Furt dokola, 2008</i>	18
<i>Obr. 7 Eva Kořátková, Za mezi nad pod v (Pokoj), 2007</i>	21
<i>Obr. 8 Eva Kořátková, Za mezi nad pod v (Pokoj), 2007</i>	21
<i>Obr. 9 Eva Kořátková, Cesta do školy, 2008</i>	22
<i>Obr. 10 Eva Kořátková, Cesta do školy, 2008</i>	23
<i>Obr. 11 Eva Kořátková, Cesta do školy, 2008</i>	23
<i>Obr. 12 Eva Kořátková, Cesta do školy, 2008</i>	24
<i>Obr. 13 Petra Herotová, Daddy's sayings, 2005-2006</i>	26
<i>Obr. 14 Petra Herotová, Daddy's sayings, 2005-2006</i>	26
<i>Obr. 15 Petra Herotová, video, I wash Dad's Car in Dad's Way in Dad's Tracksuit, 2005</i>	27
<i>Obr. 16 Lepidlo z pingpongových míčků, (podle otcova receptu), 2006</i>	27
<i>Obr. 17 Kamila Musilová, Grandfather and Grandmother, 2013</i>	29
<i>Obr. 18 Kamila Musilová, Grandfather and Grandmother, 2013</i>	29
<i>Obr. 19 Miroslav Hašek, Unlited, 2010</i>	31
<i>Obr. 20 Miroslav Hašek, Homeperformance, 2011</i>	32
<i>Obr. 21 Miroslav Hašek, Homeperformance, 2011</i>	32
<i>Obr. 22 Fotografie babičky</i>	33
<i>Obr. 23 Ukázka práce</i>	34
<i>Obr. 24 Snímky ze série Dobrá hospodyňka má pro pírkó přes plot</i>	34
<i>Obr. 25 Babička se svým archivem</i>	36
<i>Obr. 26 Vyšíváný polštář z bazaru</i>	37
<i>Obr. 27 Vyrobené pytlíky na bylinky</i>	37
<i>Obr. 28 Babiččin mrazák</i>	38
<i>Obr. 29 Babička a stolička z dětství</i>	39
<i>Obr. 30 Já a noviny</i>	39
<i>Obr. 31 Velký „nazouvák“</i>	41

<i>Obr. 32 Způsob přezouvání</i>	41
<i>Obr. 33 Malý „nazouvák“</i>	42
<i>Obr. 34 Starý džbán</i>	43
<i>Obr. 35 Sdrátovaný uzel</i>	43
<i>Obr. 36 První návrhy</i>	44
<i>Obr. 37 Hotová práce</i>	45
<i>Obr. 38 Babička při práci</i>	46
<i>Obr. 39 Hotový výrobek</i>	47
<i>Obr. 40 Babička při práci</i>	48
<i>Obr. 41 Finální výrobek</i>	48
<i>Obr. 42 Finální výrobek</i>	49
<i>Obr. 43 Starý set na vajíčka</i>	49
<i>Obr. 44 Spleené hrníčky</i>	50
<i>Obr. 45 Video</i>	50
<i>Obr. 46 Babička při kreslení</i>	52
<i>Obr. 47 Hotový hrníček</i>	53
<i>Obr. 48 Hotová konvička</i>	53
<i>Obr. 49 Nastavované tepláky č. 1</i>	56
<i>Obr. 50 Nastavované tepláky č. 2</i>	56
<i>Obr. 51 Nastavované tepláky č. 3</i>	56
<i>Obr. 52 Hotový svetr</i>	57
<i>Obr. 53 Oblázek na sušení pytlíku</i>	58
<i>Obr. 54 Pohled na proces</i>	59
<i>Obr. 55 Pohled na instalaci kamene v Galerii Bernarda Bolzana</i>	59
<i>Obr. 56 Babička při přelévání melty</i>	60
<i>Obr. 57 Vylévání melty ze žebříku</i>	61
<i>Obr. 58 Vylévání melty ze zídky</i>	61
<i>Obr. 59 Návrh sítko</i>	62
<i>Obr. 60 Škrobení háčkových ubrusů</i>	63
<i>Obr. 61 Vytvořené sítko z naškrobeného ubrusu</i>	64
<i>Obr. 62 Stupínek do vlaku</i>	65
<i>Obr. 63 Stupínek do vlaku</i>	66
<i>Obr. 64 Batoh, kde stupínek přenáší</i>	66

<i>Obr. 65 Návrh schodů.....</i>	<i>67</i>
<i>Obr. 66 Modely z papíru.....</i>	<i>68</i>
<i>Obr. 67 Vlasec na krájení knedlíku se splávky.....</i>	<i>69</i>
<i>Obr. 68 Vlasec se splávky.....</i>	<i>69</i>
<i>Obr. 69 Mnou vytvořený splávek.....</i>	<i>70</i>
<i>Obr. 70 Pohled na instalaci v Galerii Bernarda Bolzana.....</i>	<i>71</i>

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

Obr. 1 FOODLAB: Michaela Thelenová: *Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno*. In: foodlab [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://foodlab.cz/udalosti/michaela-thelenova-az-se-vratis-domu-z-prace-bude-krasne-uklizeno>

Obr. 2 FOODLAB: Michaela Thelenová: *Až se vrátíš domů z práce, bude krásně uklizeno*. In: foodlab [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://foodlab.cz/udalosti/michaela-thelenova-az-se-vratis-domu-z-prace-bude-krasne-uklizeno>

Obr. 3 Artlist : databáze současného umění: *Výstava za okny*. In: Artlist [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/?id=5387>

Obr. 4 Artlist : databáze současného umění: *Je to jedno*. In: Artlist [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/?id=5383>

Obr. 5 Artlist : databáze současného umění: *Furt dokokola*. In: Artlist [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/?id=5382>

Obr. 6 Artlist : databáze současného umění: *Furt dokokola*. In: Artlist [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/?id=5382>

Obr. 7 Galerie jelení. *Eva Kořátková: "Za mezi nad pod v (Pokoj)" - vítězný projekt ceny J. Chalupického 2007*. In: Galerie Jelení [online]. 2013 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: http://www.galeriejeleni.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=104&Itemid=102

Obr. 8 Galerie jelení. *Eva Kořátková: "Za mezi nad pod v (Pokoj)" - vítězný projekt ceny J. Chalupického 2007*. In: Galerie Jelení [online]. 2013 [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: http://www.galeriejeleni.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=104&Itemid=102

Obr. 9 hunt kastner artworks artists. *Eva Kořátková*. In: hunt kastner artworks artists [online]. 2013 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.huntkastner.com/en/artists/kotatkova/>

Obr. 10 hunt kastner artworks artists. *Eva Kořátková*. In: hunt kastner artworks artists [online]. 2013 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.huntkastner.com/en/artists/kotatkova/>

Obr. 11 hunt kastner artworks artists. *Eva Kořátková*. In: hunt kastner artworks artists [online]. 2013 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.huntkastner.com/en/artists/kotatkova/>

Obr. 12 hunt kastner artworks artists. *Eva Kořátková*. In: hunt kastner artworks artists [online]. 2013 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.huntkastner.com/en/artists/kotatkova/>

Obr. 13 Petra Herotová. *Father*. In: PetraHerotova [online]. 2013 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.petraherotova.com/projects/father/>

Obr. 14 Petra Herotová. *Father*. In: PetraHerotova [online]. 2013 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.petraherotova.com/projects/father/>

Obr. 15 Petra Herotová. *Father*. In: PetraHerotova [online]. 2013 [cit. 2013-05-16]. Dostupné z: <http://www.petraherotova.com/projects/father/>

Obr. 16 Artlist : databáze současného umění: *Lepidlo z pingpongových míčků (podle otčova receptu)*. In: Artlist [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/?id=4410>

Obr. 17 Kamila musilova: *Grandfather and Grandmother*. In: kamilamusilova [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.kamilamusilova.com/Grandfather-and-Grandmother>

Obr. 18 Kamila musilova: *Grandfather and Grandmother*. In: kamilamusilova [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.kamilamusilova.com/Grandfather-and-Grandmother>

Obr. 19 Galery 14: *Miroslav Hašek*. In: Fud ujep [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://fud.ujep.cz/digitalni-media/student/miroslav-hasek/?album=6&gallery=14>

Obr. 20 Artalk.cz: *Jednou bude děkanem*. In: Artalk [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.artalk.cz/2012/03/14/jednou-bude-dekanem/>

Obr. 21 KOSTKA / MIROSLAV HAŠEK (CZ): *HOME PERFORMANCE [MeetFactory - mezinárodní centrum současného umění]*. In: meetfactory [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://meetfactory.cz/scheduleDetail.aspx?itemID=659&referrer=%2fscheduler.aspx%3farticleID%3d34%26archive%3dtrue%26itemID%3d34%26filter%3dtrue%26showFilter%3dtrue%26month%3d6%26year%3d2012%26typeID%3d5>

Obr. 22: Fotografgallery: *Petr Willert Něco z babičky*. In: fotografgallery [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://fotografgallery.cz/vystavy/2010/10/petr-willert-neco-z-babicky/>

Obr. 23: Fotografgallery: *Petr Willert Něco z babičky*. In: fotografgallery [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://fotografgallery.cz/vystavy/2010/10/petr-willert-neco-z-babicky/>

Obr. 24: Leica Gallery Prague: *FRAME010*. In: lgp.cz [online]. 2013 [cit. 2013-05-14]. Dostupné z: <http://www.lgp.cz/cz/udalost/vystava/frame010.html#>

Obr. 25 - 70: Archiv autora

